

nepriklausoma lietuva

4p(LKA)2828

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR 1 (1180), *** XXIX-METAI *** 1970 - JANVIER - JANUARY - SAUSIS - 7 d.

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** Postage paid at Lachine, P.Q.

ŽVILGSNIS Į PRAEJUSĮ DEŠIMTMEČĮ

Šešiasdešimtųjų metų dešimtį įvairūs komentatoriai krikštija dabar įvairiais vardais, dažniausiai, pagal savo įsitikinimus arba troškimus. Vieniems tiedėsimtys metų yra rasinės lygybės pradžia JAV-se, kitiems kovos už taiką, dar kitiems socialinės ir humanistinės revoliucijos pradžia, jų oponentams gi netvarkos ir jaunimo pakrikimo dešimtmetis, yra tokių, kurie noritoje dešimtyje metų įmaityti tikrai nepaprastą technikos pažangą ir erdvių užkariavimą arba krikščioniškos vienybės konkretaus įgyvendinimo užuomazgą. Aišku, kad šešiasdešimtųjų metų dešimt-

metis yra davęs žmonijai labai daug pozityvių ir negatyvių reiškinių, kaip žmonių istorijoje įprasta. Mums, atrodo, kad dėl to, kas yra įvykę, nevertėtų nei per daug džiūgauti, nei per daug verkšlenti; sudėjus svarstyklėsna, abi lėkštes būtų maždaug pusiausvyroje. Mums, išelviam, liūdniausia, kad per tą dešimtmetį pavergtieji kraštai tebeliko pavergtais, kad mūsų kraštas tebėra sovietinė respublika ir kad sovietinis režimas tebevaldo didelę dalį Europos. O dabar pažvelkime į pačius svarbiausius to dešimtmečio įvykius. Štai jie:

1967 - Jim Ryun, 20 metų jaunuolis, nubėga mylią per 3 min. 51,1 sek.

1967 - Pirmasis hipių susibuvimas /be-in/ vyksta San Francisco, Calif., Golden Gate parke.

1967 - Lordas Snowdon pradeda balių dėvėti megztininius marškinius /turtle-neck/ su fraku.

1967 - Persodinama pirmoji žmogaus širdis.

1968 - Nužudytas senatorius Robert Kennedy, John F. Kennedy brolis.

1968 - Nixon'as išrenkamas JAV-ų prezidentu.

1968 - Sovietai pakartotinai okupuoja Čekoslovakiją ir pašalina Dubček'o režimą /sužmogintą socializmą/.

1968 - Pierre Elliott Trudeau išrinktas Kanados ministru pirmininku.

1968 - Japonija pralenkia Vakarų Vokietiją ir pasidaro trečiąja didžiausia industrine galybe visame pasaulyje.

1969 - Atsistatytina Charles de Gaulle, Prancūzijos respublikos prezidentas.

1969 - Pirmas žmogus vaikščioja ant mėnulio.

1969 - Randami milžiniški alyvos kiekiai Aliaskoje.

1969 - Vienas pasaulio iškiliausių futbolininkų /soccer/ brazilietis Pelé įmuša 1000-ąjį įvartį.

1960 - Praktiškas pritaikymas lazer /laser/ spindulių.

1960 - E.C. Blake pasiūlo protestantams susivienyti.

1960 - Šiaurės Amerikoje oficialiai pradama pardavinėti garsioje tabletė The Pill.

1961 - Kubos krizė. Nepavykęs bandymas išsikelti į raudonąją Kubą.

1961 - Sovietinė Vokietija pastato Berlyno gėdos sieną.

1961 - Sovietai susipyksta su komunistine Kinija.

1961 - Atsidaro pirmasis discothèque - LE CLUB -Manhattanne, N.Y.

1961 - Atrandamas polio imunizacija suteikiantis vaistas tabletės formoje.

1962 - Popiežius Jonas XXIII atidaro antrąją Vatikano santarybą.

1962 - Warhol, Rosenquist, Lichtenstein ir Oldenburg pradeda OP "meną": plastikinius pyragus, dešras, sriubos skardinėles ir šiaip visokius dažytus rąkandus išstato New Yorko dailės galerijoj.

1963 - Plačios apimties demonstracijos dėl negrų laisvių JAV-se.

1963 - Sprogo pirmoji Quebeco separatistų bomba.

1963 - Nužudytas JAV prezidentas John F. Kennedy.

1964 - Raudonoji Kinija išsprogina pirmąją savo atominę bombą.

1964 - Popiežius Paulius VI aplanko Šventąją Žemę.

1964 - Madistė Mary Quant sukuria trumputį sijonėlį /mini-skirt/.

1964 - Rudis Gernreich sukuria pirmąjį tik-apatinį /topless/ maudymosi kostiumą.

1965 - Pirmos didelės negrų riaušės Watts, JAV-se.

1965 - JAV-ės pradeda stiprinti savo dalinius Vietname.

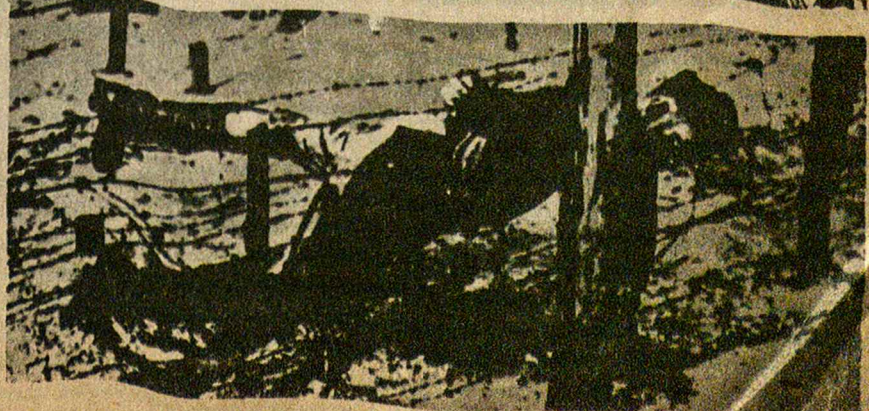
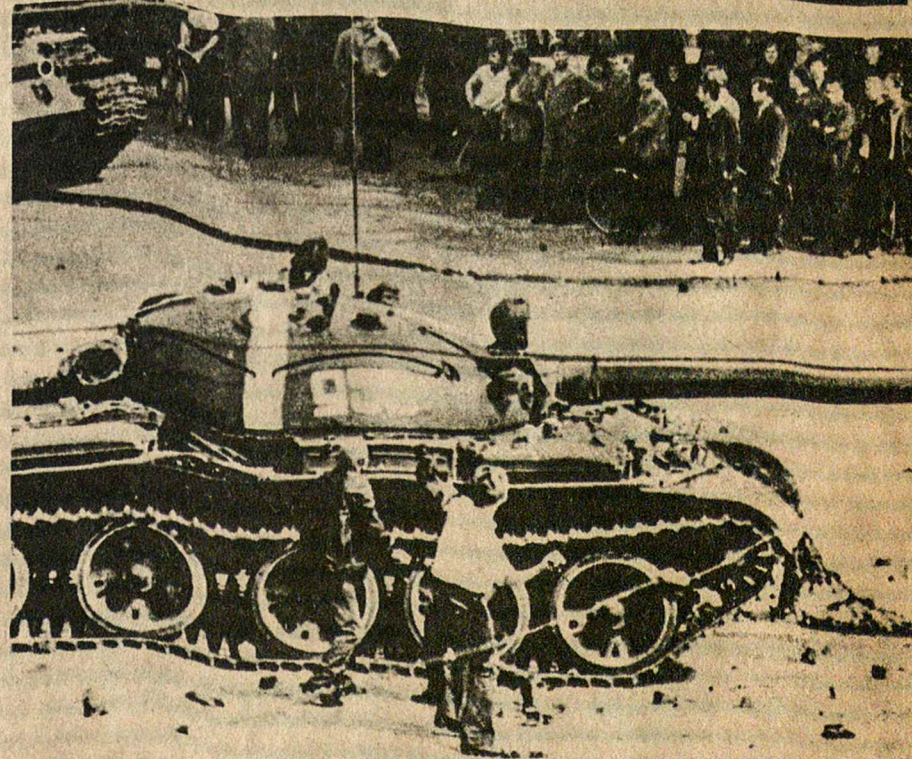
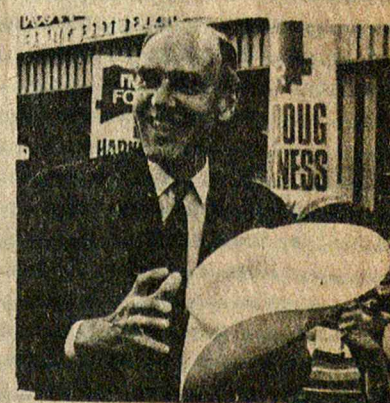
1965 - Mariner erdvėlaivis perduoda Marso nuotraukas.

1965 - OP menas /optinė ornamentika/ pripažįstama JAV-ų meno kritikų - paroda Museum of Modern Art, New Yorke.

1966 - Parlamento priimta Kanados tautinė vėliava.

1967 - Šešių dienų karas tarp arabų kraštų ir Izraelio.

1967 - EXPO '67 Montrealyje.

ne priklausoma lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

"Second class mail registration number 1952"

LEIDŽIA SPAUDOS B-VĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyr. redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Administratorius ir techninis redaktorius Pranas Paukštaitis.
TEL. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal 690, -- Quebec -- Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$7.50 Canada \$7.50
JAV ir Pietų Amerika... \$8.00 USA & South America. \$8.00
Visur kitur \$8.50 Other Countries \$8.50
Atskiras numeris \$0.25 Single copy \$0.25

Adresų pakeitimas 25 ct. (siųsti prie prenumeratos arba pašto ženklais)
Ilgalakiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

NAUJŲJŲ METŲ SULAUKUS

1970-ųjų metų sulaukus, visi mes nestokojame įvairių įvairiausių linkėjimų, pagel-davimų bei pasiryžimų. "Nepriklausoma Lietuva" nori betgi pirmiausia bičiuliškai padėkoti visiems savo bendradarbiams, kurie mūsų savitraščio puslapius prirašė. Norime padėkoti už straips-nius, korespondencijas, laišk-us, sugestijas, pasisakymus, kurie - mes žinome - buvo parašyti nuvažiant kelias ar net keliolika valandų iš bran-gaus ir būtino jūsų laisvalai-kio. Už visa tai tegalima atsilyginti geru žodžiu, lietuvišku žodžiu, kuriam tarnaujame. Be jūsų - redakcijos darbas būtų tikrai neįmanomas. Padėkoti norime ir visiems skaityto-jams, kurie skaitė mūsų laik-raštį, nes ir be jų lietuviškoji spauda būtų bereikšmė. Paga-liau nuoširdus ačiū visiems kartu, mūsų nepamainomiems bičiuliams visuose pasaulio kraštuose, nes jūsų parama ir talka mus nuolat skatina toli-mesniam darbui. Ryžomės bū-ti atviri kitų nuomonei, ir tai ateityje norime tęsėti. Ryžomės tobulinti "Nepriklausomą Lietuvą" tiek išvaizda, tiek

turiniu, ir tai ateityje darysi-me. Pasisakėme tik lietuviš-kojo žodžio būtinumu išsivijo-je, - tuo žodžiu tebetikime šiandieną ir tikėsime ateity-je. Sunkų, ir dažnai labai dėkingą, lietuviškos spaudos darbą išsivijoje labiausiai apsunkina nepakankami tira-žai. Keletas šimtų naujų skai-tytojų būtų tikra naujo kraujo transfuzija. Keletas šimtų naujų skaitytojų "Nepriklausomą Lietuvą" padarytų finan-siniai pajėgesnė ir todėl pa-dėtų jai įvairiopai. Pradėdami naujuosius 1970-uosius me-tus, tad norėtume kreiptis į visus skaitytojus, prašydami talkos. Suraskite bent po vie-ną naują skaitytoją! Mėtinė prenumerata tikrai nėra joks nepakeliamas piniginis nuos-tolis. Ir nors daugelis panašiai kreipėsi į jus, norėtume, kad šis mūsų paprastas ir tiesus prašymas neliktų be atgarsio. Po šiuo vedamuoju spausdi-name ir užsakymo lapelį. Už-pildykite jį arba paduokite kaimynui tegul jis užpildo ir atsiųskite mums. Tai bus nuoširdžiausias ir brangiausias Naujų Metų linkėjimas "Nepriklausomai Lietuvai". Ačiū!

- "NL" naujiems prenumeratoriams tik \$5.00 už pirmus metus!
- Naudokitės šia patogia užsakymo forma:

Vardas ir pavardė _____
Adresas _____

Parašas _____
Data _____

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pozicijas ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpi-nami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami. Red.

Did. Gerb. Redaktoriau,
Nuoširdžiai dėkoju Tamstai už lapkričio 26 d. Nepriklausomoje Lietuvoje įdėtąjį ve-damąjį. Šiuo savo viešu žo-džiu, Tamsta, pone Redakto-riau, labai subtiliai, bet kartu giliai ir teisingai, išvėlgėte į Vliko nusistatymą dėl viešųjų koncertų, kuriuos išpildo iš okupuotos Lietuvos atvykę menininkai ir tą nusistatymą atvira parėmėte.

J. Audėnas
Vliko Vicepirmininkas
ir Informacijų Tvarkytojas

Jūsų vedamasis "Nepriklausomoje Lietuvoje" apie ta-

rybinių lietuvių solistų kon-certus buvo labai geras, - tai sveikiausias ir racionaliausias balsas, kokį tik teko mū-sų spaudoje užtikti.

Tai ne tik mano vieno nuo-monė, bet ir visos eilės niu-jorkiškų bičiulių, su kuriais teko apie tai kalbėt.

Sveikinu ir sėkmės toliau darbuotis!

Juozas Pajaujis
Bayside, N. Y.

Gerb. Redaktoriau,
Besitartinančių Kalėdų šven-čių ir Naujųjų 1970 Metų pro-ga, aš su visu BLKMuziejaus bendradarbių štabu, nuošir-

džiai sveikinu Tamstą ir vi-sus "Nepriklausomos Lietu-vos" štabo bendradarbius.

Linkime Jums linksmų švenčių ir kuogeriausios vi-suose Jūsų reikaluose sek-mės per visus ateinančius metus.

Turime pasakyti, kad ypač Tamstos vadovybėje "Nepriklausoma Lietuva" labai gra-žiai pažengė visais atžvilgiais gerojone pusėn. Tiek išorine savo išvaizda, tiek savo turi-niu yra malonus laikraštis ir kartu teikiąs daug ir įdomių vietinio gyvenimo ir platesnės apylinkės žinių bei politinių apžvalgų str.

Pad linksmų švenčių ir lai-mingų Naujųjų Metų!

Stanley Balzekas, jr.,
BLK Muziejaus įkūrėjas, savininkas ir prezidentas.

Konstaninas Petrauskas,
Spaudos ir Foto skyriaus vedėjas.

Gerb. Redaktoriau,
Geriausių linkėjimų Jums ir N. L. Savaitraštis padarė nemažą pažangą, bent taip ma-nome buvę montrealiečiai. Yra įdomus ir mūsų laukiamas. Blogesnė pusė - jis atsiranda gana vėlokai.

Z. Tamošauskas
S. Monica, Calif.

REDAKTORIAU.

Štai viename laiške iš oku-putos Lietuvos man tarp kitko, rašo: "Šiuo laiku pas mus nau-jienos nelinksmos. Serga abu vaikai. Vienam nugaros nervu uždegimas (radikulitas). Pirmą gulėjo ištisas, negalėjo net pa-judėti. Dabar jau geriau - vaikšto. Bet dar visai neišgijo. Du mėnesius nedirbo. Dabar jau iš-ėjo į darbą, nes kitaip gali jo netekti. Dar neišgijęs turi dirbėti, tai gali ir vėl atkristi. Kitas tris savaites išgulėjo ligoninė-je, dabar jau namuose, bet keltis dar gydytojas neleidžia ir svei-kata dar neišiki. Pas mus gy-dymas nemokamas ir už ligo-ninę mokėti nereikia, tik su vaistais blogai. Geresnius vais-tus gali gauti tik per pažintį arba iš spekuliantų. Iš viso pas mus spekuliacija visur. Nors valdžia spekuliantus baudžia ir satiriniai žurnalai "traukia per dantį", bet spekuliacija gyvuoja. Daugiau turiu darbo su tais liginiais, tai ir laišką parašyti laiko neliko ir užtegiau ilgiau. Dėl mašinos - ačiū, kad pasiter-ravote, o kad negalima, tai tiek to. Mašina, tai prabangos dalykas ir be jos gyventi galima, kad tik valgyti yra ko. Nors, kai duonos yra pakankamai, tai norisi ir pyrago. Taip ir mums su mašina. Įdomu, kiek pas Jus dabar "Moskvičius" kainuoja do-leriais? Pas mus 4800 rublių, jeigu gausi iš valdiškų rankų, laukdamas eilėje. O privačiai moka ir 12-16 tūkstančių rublių, nes neturint "protekcijų" eilėje sunku sulaukti. Bet tiek to, dėl mūsų daugiau tuo reikalu nesiteiraukite. Mūsų teta vėl buvo išvežta į Vilnių tyrimui. Ją vis persekioja senoji liga, dėl kurios ji tiek daug ir taip ilgai yra iškentėjusi. (15 metų ji iš-buvo Sibire, sunkiesiems dar-bams. Dirbo daugiausia kirs -dama mišką. Nustojęsi sveika-tos, buvo grąžinta Lietuvon be teisės gauti darbą ir butą, o jai tik pusantrų metų betruksta darbo stažo iki pensijos). Ši kartą dar grįžo, bet griežtai įs-pėta, jeigu pasirodys senosios bacilos, tai vėl bus ilgesniam laikui uždaryta karantinan. Mat ji gauna iš Jūsų siuntinius ir, palyginti su kitais, gan gerai gyvena, tad vis atsiranda kas rūpinasi jos "turtais", dėl ko ją vis ir tiria, o dirbti, kad paskui galėtų gauti pensiją, jos niekas ir niekur nepriima". S. P. Cicero, Ill.

IŠ AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO VEIKLOS.

1969 metai vadintini atkūti-mo metais. Atgijo ryšiai su Australijoje esančiais akade-mikais ir pasiteisino pastan-gos atkurti ar sustiprinti skautų akademikų vienetus Bostone, Niujorke, Sanfranci-ske bei Toronte.

Akademinių Skautų Sąjūdžio Vadija peržiūrėjo nuostatus ir reguliavimus bei veikloje juos bandė suvienodinti.

Sunkoki buvo 1968/69 m. "Mūsų Vyčiui", nes redakto-riai turėjo keistis ir net skai-tytojų bei bendradarbių skai-čius neaugo. Bet įjungus "M. V." prenum. mokesčių į nario mokesčius ir šį sąjūdžio or-ganą siunčiant visiems na-riams, padėtis pagerėjo.

1969 m. pradėta leisti ir vienetams siuntinėti "Vadijos pranešimai". Tai teigiamai paveikė instruktavimą ir ad-ministracinių reikalų skelbi-mą vienetuose.

Dr. Vydūno Šalpos Fondas savo darbą tęsia. Šiais metais išleista skautininko R. Spalio knygos "Gatvės berniuko nu-tykiai" II-ji laida. Platinamos, jau tradicija tapusios, Kalėdi-nių sveikinimų kortelės.

Nemaža Skautų Akademikų dalyvavo Brolijos - Seserijos vadovų suvažiavime Dainavo-je prie Detroito. Akademinių S-džio suvažiavime Chicagoje dalyvavo atstovai iš Bostono, Detroito, Filadelfijos, Chica-gos, Klyvelando, Los Angelo, San Francisco, Toronto ir Wus-terio. Suvažiavimas sprendė ir priėmė daugelį potvarkių. Priimtas Detroito filisterių siūlymas 1970 m. birželio m. antroje pusėje suruošti Aka-deminę stovyklą.

Šios vasaros akad. stovyklos įvyko prie Plaskett Creek Ka-lifornijoje ir Rako stovykla-vietėje, Mich.

Lietuvių B-nės pravestame Mokslų ir Kūrybos simpoziume

PAVERGTŲJŲ EUROPOS TAUTŲ ŠVENTINIAI SVEIKINIMAI.

Naujųjų Metų išvakarėse Pavergtųjų Europos Tautų Seimas siunčia nuoširdžius kalėdinius ir naujametinius

sveikinimus bei linkėjimus Albanijos, Bulgarijos, Čekos-lovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos tautoms.

Paskutiniųjų metų įvykiai akivaizdžiai kalba apie augan-

Padėka

Mirus mano vyrui, mūsų tėveliui ir seneliui, a. a. Jonui SINIUI, reiškiame nuoširdžiausią padėką klebonui Tėvui L. Zarembai ir visiems pareiškusiems užuojautą, užprašiusiems šv. Mišias ir atsiuntusiems geles, atsilankiusiems į šermenis ir palydėjusiems velionį į amžiną poilsio vietą - kapines.

Giliai dėkinga žmona Marijo,
dukterys Regina ir Morytė su šeima ir sūnus Romas.

*** **

FRANŠIMAS

Pranešu giminėms ir pažistamiems, kad 1969 m. gruodžio mėn. 19 dieną Toronte, Šv. Juozapo ligininėje mirė mano mylimas vyras ANTONAS AUKŠTAKALNIS, 51 m. am-žiaus. Velionis buvo kilęs iš šiauliškių kaimo Prienu val-sčiaus. Kanadoje išgyveno 20 metų. Palaidotas gruodžio mėn. 23 d., Šv. Jono lietuvių kapinėse, Port Credit, Ont.

Nuliūdusi žmona Elena.

*** **

SKYRIŲ VEDA SKAUTININKAS L. EIMANTAS.
1496 Mardell Place, London, Ont. Canada.

Anglijos ir Vokietijos lietuvių sesės skautės stovyklavimo metu apdovano-jamos 1969 m. -- skautų stovyklos vėliavėlėmis. Priekyje ilgametė Angli-jos liet. skaučių vadovė G. Zinkienė.

me Chicagoje š. m. lapkričio 27-31 d. dalyvavo bent 9 filis-teriai.

Skautų Sąjungos korespon-denciniame suvažiavime ir Akademinių Sąjūdžio kores-pondencinėje sueigoje dalyva-vo arti 150 skautų akademi-kų. Admelioremi!

Iš AS Sąjūdžio biuletenio.

VĖL GRAŽI PARAMA SKAUTAMS

Kanados Lietuvių Fondas ir vėl parėmė Kanados lietuvių skautus, paskirdamas 150 do-lerių. Tikrai malonu, kad Fon-das remia netik mūsų orga-nizacijas, bet šiemet, skirs-tydamas gautus metinius nuo-šimčius, reikiamai parėmė ir mūsų švietimo organus bei šeštadienines mokyklas, spor-toklubus ir kitus lietuvių jau-nimo vienetus. Lėšos lietuviš-ka veikla yra labai reikalingos ir Lietuvių Fondas ateina visiems į pagalbą efektingai ir tinkamu laiku. Už tai Fon-

dui priklauso tikrai užtarnau-ta ir didelė padėka. Taip pat atsidėkojant, mūsų jaunimo vadai, mokytojai ir visi, kurie tik gali, turėtų stoti į Fondo narių eiles bei Fondą remti visais galimais būdais.

IŠKILIOS LIETUVAITĖS

Londono lietuvių katalikų moterų skyrius kasmet, metų pabaigoje, atžymi ir pagerbia mūsų jaunąsias lietuvaiteis, pasižymėjusias kaip gabias mokytojas ir aktyvias bei iškilias lietuviškoje veikloje.

Š. m. gruodžio mėn. 14 d. Londono lietuvių parapijos salėje, gausiame susirinkime, buvo pagerbtos šios iškilios lietuvaiteis: Lydija Keraitė, Vida Petrašiūnaitė ir studen-tė Kristina Brazlauskaitė.

Pažymėtina, kad visos trys pagerbtos lietuvaiteis yra aktyvios ir pavyzdingos Londono skautų vietininkijos vyresnio-sios skautės.

L. E-tas

čią nesantarvę komunistinia-me pasaulyje. Besitęsias Kinų ir Sovietų skilimas, palydimas karinių dalinių susidūrimų, palaužė ankščiau buvusią mo-nolitinę komunistų vienybę ir grėsia išsivystyti į ginkluotą konfliktą. Heroiška Jan Pala-cho savižudybė, kaip protesto ženklas prieš sovietinę Čekoslovakijos okupaciją, besitę-sias čekoslovakų tautos pasi-priešinimas okupantams, aiš-kliai liudija čekų ir slovakų tautų norą išsilaivinti iš So-vietų okupacijos ir jų domina-vimo.

Gyvas laisvės troškimas to-lydžio aaga intelektualiniuose sluoksniuose ne tik Sovietų pavergtose tautose, bet ir pa-čioje Sovietų Rusijoje. Iškilus rusų rašytojo Anatolijaus Kuznecovo pabėgimas į Vaka-rus daugeliui vakariečių ati-darė akis ir parodė, kokių drastiškų priemonių imasi sovietinė valdžia laisvam ra-šytojų žodžiui užgniauti. Apie brutalų laisvos minties suvar-žymą aiškiai kalba Aleksan-dro Solženitsino išmetimas iš SSSR Rašytojų Sąjungos ir jo raštų uždraudimas. Skandžią intelektualų padėtį Sovietų Są-jungoje iškėlė ir 54 žymūs sovietų intelektualai, įteikę Jungtinių Tautų Žmogaus Tei-sių Komitetui petiją, kur prašoma ištirti Žmogaus Tei-sių paneigimas Sovietų Rusi-joje.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas su malonumu konsta-tuoja, kad laisvajame pasaulyje pavergtųjų likimas nėra pamirštas. Apie tai kalba visa eilė faktų: JAV Prezidento Ni-xono lankymasis Rumunijoje, pakartotiniai daugelio laisvo-jo pasaulio valstybių vyriau-

Nukelta i 3 psl.

PERIODINĖ SPAUDA MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUME

Mokslas ir kūrybos simpoziumas įvykęs Čikagoje lapkričio mėn. 26-30 dienomis suklebė susidomėjimo ir, manau, jo atgarsiai dar ilgai bus girdimi lietuviškoje spaudoje. Visuomenė, kaip ir buvo galima laukti, gausiau lankėsi sesijose, kuriose grynasis mokslas mažiausiai buvo akcentuojamas. Nenuostabu, kad eiliniam piliečiui buvo įdomus ir forumas pavadintas "Išėivijos lietuvių periodinės spaudos užduotis mokslinėje ir kultūrinėje srityse" į kurį susirinko artipilnė didžioji Jaunimo Centro salė.

Forumą moderavo žurnalo "Laiškai lietuviams" redaktorius kun. K. Trimakas S. J. Jame dalyvavo: "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius Kazys Bradūnas, "Lietuvių dienų" redaktorius Bernardas Brazdžionis, "Aidų" redaktorius dr. Juozas Girnius, "Metmenų" redaktorius dr. Vytautas Kavolis ir "Lituanus" redaktorius dr. Antanas Klimas. Čia ir perduosiu keletą šiame simpoziume paskleistų minčių.

Ižanginės mintys
K. Bradūnas: Spaudos uždavinys yra informuoti ir formuoti skaitytoją. Visi mūsų periodiniai leidiniai (išskyrus gal Lietuvių Katalikų Mokslo draugijos metraščius) yra kultūrinio skaitytojo ugdytojai, o ne mokslo formuotojai. Mūsų spauda su savo uždaviniais iš vienos pusės ir gyvenamoji aplinka iš kitos pusės iš šalies žiūrint atrodytų kaip musės ir jaučio galinėjimas.

B. Brazdžionis: Žurnalą redaguojau reikalo verčiamas. Jo uždavinys yra parodyti ir palikti atečiai kas buvo daroma, kas sukurta, kad kiti matytų. Tai turėtų būti visos mūsų spaudos tikslas. Okupuotos Lietuvos spauda negali laisvai kalbėti. Čia spauda - laisvas laukinis mustangas... Spauda leidžiama iš pasiaukojimo. Aukojasi ne tik redaktoriai ir leidėjai, bet ir prenumeratoriai. Mes negalime žaisti jų pinigais... Kadaiše mūsųose populiarių šūkų "Laukinis laikraščiu neskaityti" šian dien pakeitė "Spaudos neskaityti inteligentai ir mokslininkai"...

Dr. J. Girnius: Kiek bus šian dien sukurta, tiek bus ateities laimėta. Mūsų pajėgos yra ribotos ir laikas ribotas. Permaža, arba iš viso nėra kompetingų žmonių. Jų nebuvimas ypatingai atsiliepija mūsų kultūrinę spaudą. Mūsų kultūrinę spaudą permažai domimasi. Pirmosios emigracijos aukos bus aukštesnio mąsto kūriniai... Reikia rašyti, kol dar yra kur rašyti... Mirusiųjų gyvyje nebepakeičia... Patys jaunieji jau nebepajėgūs rimtesnei knygai skaityti, o juo labiau lietuvių kalba rašyti... Tie, kurie taip dar neseniai prieš vyresniuosius kilo, šandien jau yra pašaukti tuos jaunesnius žaisti. Padėti reikia prisiimti tokią, kokią ji yra, tada ir pesimizmui bus mažiau pagrindo ar prasmės... Jeigu populiariajai spaudai tenka daugiau reklamos, tai kultūrinei spaudai - kritikos uždavinys.

Dr. V. Kavolis: Visuotinėj diemnsioj kultūros žurnalams

reikėtų dalyvauti gyvenimo ir kūrybos procese, o ne žinti pozicijų esamos padėties saugojimui ir gynimui. Reikėtų būti vidury viso to kas darosi aplink ir vistiek išlikti kritiškams. Lietuviškoje dimensijoje, negalėdami dalyvauti kasdieniam lietuviškos kūrybos procese, t. y. nebūdami Lietuvoje, privalėtumėm bent turėti bent ką pasakyti Lietuvos žmonėms. Mūsų uždavinys būtų eksperimentuoti ateities galimybėmis: daryti tai, ko žmonės Lietuvoje, priaugę prie žemės ir konkretybės, negali daryti. Šių dviejų dimensijų susidūrimas iš mūsų kultūrinio žurnalo tikslas: a) būti įvykių viduryje, o likti kritiškui ir b) parodyti Lietuvos žmogui ateities galimybių varijančius.

Dr. A. Klimas: Žurnalo "Lituanus" pirminiai tikslai buvo: informuoti kitataučius apie Lietuvą ir atitaistyti jų spaudoje apie Lietuvą skelbiamą neteisingą informaciją. Besikeičiant laikams ir redakciniams kolektyvams daug kas keitėsi ir pačiame žurnale...

Diskusijos
Kun. K. Trimakas S. J.: Spauda yra tarpininkė tarp kūrėjų ir visuomenės. Klausimas: Kaip spauda gali geriau bendradarbiauti su visuomeninių, griežtųjų ir pagaliau kūrybinių mokslų specialistais?

V. Kavolis: Manoji kultūros žurnalo samprata kaip tik labiautinka visuomeninių-socialinių mokslų sritims, nes literatūrą ir meną galima kurti ir nebūnant avangarde, kada kituose mokslo srityse tai neįmanoma... Betgi lietuviai nemėgsta rizikuoti...

Dr. J. Girnius: Kiek išėivijoje turime, socialinių mokslų specialistų?

Dr. V. Kavolis: Politiniuose mokslo srityse specialistų turime keletą, tačiau veik visi jie specializuojasi sovietologijoje ir todėl gana riboti. Reikėtų tokių, kurių darbų nebūtų galima apeiti nepastebėjus ir bendrojoje mokslinėje plotmėje. Kol kas iš tokių nežinau tik dr. Algirdą Greimū ir dr. Mariją Gimbutienę.

K. Bradūnas: Specialiųjų mokslu darbuotojai, kiek tai liečia lietuvių kalbą yra mažai raštingi, kalbant grynai humanitarine prasme...

Dr. A. Klimas: "Lituanus" žurnalui būtų naudingi ir bendrojo pobūdžio pranešimai apie veiklą mokslinėje srityje ar specifinių mokslu darbų santraukos...

K. Bradūnas: Visas spiečius naujų veidu atsirado ateitininkiškojo jaunimo leidžiamuose žurnaluose "Ateitis" ar "Gaudamus". Reikėtų juos tuojau pastebėti ir patraukti.

Dr. V. Kavolis: Tose srityse, kur mes neturime specialistų, gal reikėtų pabandyti kviesti bendradarbius iš Lietuvos?...

K. Bradūnas: Bet ar pakviestas bendradarbis galės tą savo sutikimą ar nesutikimą pats patys į tai reaguotumėm...

Dr. V. Kavolis: Kodėl "Lituanus" naujoji redakcija savo pasukiniuoju numeriu pasiryžo pasauliui įrodyti, kad Lietuva yra labiausiai atsilikęs kraštas Europoje?...

Dr. A. Klimas: Tokio klausimo nesuprantu... Į diskusijas įsijungia publika

Genius Procuta: Senoji "Lituanus" redakcija turėjo pasitraukti spaudžiama dėl to, kad būk tai pasidariusi perminkšta komunizmui... Mokslininkas negali būti nei kietas, nei minkštas, o tiksliai mokslininkas... Panašios priemonės sovietinėje Lietuvoje iššaukė visiškai priešingus rezultatus...

Kun. J. Prunskis: Šiandien mūsų svarbiausiu uždaviniu turėtų būti lituanistinės enciklopedijos išleidimas angliškai... "Lietuvių dienos" ir "Aidai" turėtų paduoti viens kitam rankas ir susijungti į vieną žurnalą...

Dr. A. Avižienis: Spauda turi surasti kokią nors sintezę ir nebelaikyti griežtųjų mokslu antraeiliu dalyku... Panašiai, kaip šiandien Midway House patalpose: literatūros specialistai savo paskaitas ir simpoziumus laikė pirmajam aukšte, o griežtieji mokslai turėjo tenkintis rūsiu...

V. Kutkus: Gyvendami laisvame krašte turime išnaudoti galimybę laisvai gyventi. Esu didžiai pritrenktas "Metmenų" redaktoriaus pasiūlymu kviesti bendradarbius iš okupuotos Lietuvos...

Dr. A. Avižienis: Prašom nekrypti į poliarizaciją ir nekalbėti bendrybėmis, kurios mokslo simpoziume visai netinka... (plojimai).

Dr. T. Remeikis: Ar mes iš tikrųjų turime laisvą kultūrinę spaudą? Ar esame atviri visiems kultūriniais įvykiams? Politika pas mus dar sustabdo kultūrinių reiškinių vertinimą mokslinėje plotmėje... Prašyčiau simpoziume sėdinčius redaktorius perkratyti savo sąžines ir atsakyti: Ar mes turime laisvą spaudą? (plojimai).

K. Bradūnas: Čia susiduriame ne tiek su spaudos laisve, bet su klausimu kaip rašyti...

A. Rukštelė: Spaudos tikslas nėra žmogų formuoti. Jis pats susiformuoja. Spauda tik turi būti objektyvi kultūriniais klausimais. Meno reikalais kultūrinėje spaudoje turėtų rašyti ne patys redaktoriai, o ju pakviesti srities žinovai.

V. Meškauskas: ... Nežinodčiau, kaip apie šį simpoziumą turėčiau spaudą informuoti... Ar mes turėsime spaudą, ar ne, priklauso nuo žurnalistu. Čia gi profesinio žurnalizmo klausimas iš viso nebuvo keliamas... Laisvos spaudos, žinoma, neturim, bet turim ideologinę spaudą. Šitas spaudos pasirinkimas kaip tik ir yra spaudos laisvė. Kitaip nė būti negali...

F. Juodvalkytė: Jūs negalvokite, kad mes, jaunieji, neturime savo įsitikinimų, o taipgi nemanykite, kad mus reikia lepinti. Mes kritikos nesibijom. Tie, kurie kritikos bijosi nebus nė veikėjai, nė vadai.

K. Bradūnas: Norėčiau žinot, kaip Remeikis pats tą žurnalistinę laisvę supranta...

E. Juodvalkytė: Ar galima "Draugo" jaunimo skyriuje "Akademines prošvaites" rašyti apie Vietnamo karą? Okupuotą Lietuvą? (plojimai).

K. Bradūnas: Mūsų akademinis jaunimas negali patarinėti Amerikos vyriausybei per tris dienas išsikraustyti iš Vietnamo... Tai ne jų kompetencija... Spaudos laisvę gerai suprato tie, kurie išleido "Akiračius"... Jie kitur negalėjo reikštis, tai išleido savo laikraštį... (plojimai).

Dr. Z. Rekašius: Manęs toks atsakymas nepatenkina. Vadinas mane "Draugas" gali šmeižti,

vadinti raudonu, komunistu, o kada aš noriu pasiteisinti - nepausdina. Išsileisk, girdi, savo laikraštį. Gerai, aš išsileisiu, mano laikraščio skaitytojai žinos, kad aš joks komunistas, ką jie jau ir be to žinojo. Bet kaip su "Draugo" skaitytojais? Todėl aš dar kartą specifiniai redaktorių Bradūną klausiu: Ar iš tikrųjų mes turime spaudos laisvę? (gausūs plojimai).

K. Bradūnas: Man atrodė, kad paskaitos tema yra kultūrinė, o ne polemikinė... spaudos užduotis kultūrinėje srityje". Baigiamosios pastabos
K. Bradūnas: Nesitikičiau, kad bus tiek publikos - būčiau rimčiau pasiruošęs... Labai džiauguosi, kad buvo susikirtimų, kad buvo žiežirbų...

B. Brazdžionis: Mokslininkai nusiskundė, kad jie rūsy, o literatai - pirmame aukšte. Aš sakčiau, kad literatai dar peržemai... Visi kaltinimai nuo manęs nubėgo kaip nuo žąsies vanduo: "Lietuvių dienos" nėra vienos srovės žurnalas, mes galime dėti ir krikščionių demokratų, ir frontininkų, ir ateitininkų (salėje juokas)... Man nereikia formulų, bet reikia mokslininko. Čia sužinojau, kad turime 200 lietuvių mokslininkų... Man pakanka po vieną vienam numeriui... Tai kiek metų viso to užteks?... Ir tave, Avižieni, ant viršelio išpausdinsim...

Dr. J. Girnius: Mokslininkas man reiškia blaivų objektyvumą, daiktiskumą. Mokslas ir retorika yra du skirtingi dalykai. Kada mokslininkas kalba retoriškai, bijau, kad jis kalba nemokslininkai... Atrodė, lyg būtų susidūręsios dvi jėgos: vieni ploja vieniems, kiti - kitiems... Ir mokslininkas gali vieniems plauti, o kitiems ne, tačiau tokios visuomenės poliarizacijos bent šiame simpoziume nutūrėtų būti. Noriu apeliuoti ne į aistras, bet į ramų šenkėjimo būdą...

Dr. V. Kavolis: Norėčiau dar paliesti kultūrinio žurnalo ir dienosinės spaudos santykiavimo klausimą... Man atrodė, kad "Draugo" kultūrinis priedas savo uždavinį sąžiningai atlieka. Padėka priklauso ir "Laiškams lietuviams", ypač šio žurnalo techniskajam personalui. "Laiškai lietuviams" yra tikrai kultūrinio žurnalo labiau vertas negu "Lietuvių dienos"...

Dr. A. Klimas: "Lituanus" nėra mokslinis žurnalas. Tai kultūrinės ir mokslinės informacijos žurnalas...

"Gintaro" svetainėje kultūrinių ir mokslininkų jau kelias valandas laukė stalai paruošti neoficialiam pobūviui... Laukė svečių ir tradicinis Santaros-Šviesos linksmavakaris Don Varnas posto salėje... Buvo nebetoli dvilikos ir norom-norom reikėjo baigti... ata.

Vilniuje mirė Danutė Daugėlaitė-Zubovienė

Danutė Daugėlaitė-Zubovienė lapkričio mėn. 17 d. po trumpos ir sunkios ligos mirė Vilniuje.

Vėlionė yra plačiai žinoma visuomenininko - kooperatininko Felikso Daugėlos ir Onos Graurkaitės-Daugėlienės duktė, ji mirė vos sulaukusi 47 metų amžiaus. Daugėlaitė buvo baigusi Šiaulių Mergaičių Gimnaziją ir Vilniaus Universitetą užbaigė pirmą odontologijos ir vėliau chemijos studijas. Tuojau po karo vertėsi Gruzduose (Šiaulių apskr.) dantų gydytojos darbu, o vėliau daugiau kaip dešimtmetį dirbo kaip chemikė Vilniaus Universitete ir paskutiniu metu buvo to Universiteto chemijos laboratorijos vedėja.

Okupuotame krašte liko jos vyras Jurgis Zubovas ir duktė Eglė, o JAV-bės Clevelande gyvena jos brolis Jonas F. Daugėla.

LŽS ČIKAGOS skyriui sukako 10 m. Tai yra didžiausias ir seniausias Sąjungos skyrius. Sveikiname sukaktuvinį ir linkime sėkmės.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Čikagos Skyriaus valdyba 1969 m. Sėdi iš kairės: Povilas Dirks - vicepirmininkas, Marija Pėteraitienė - išdininke, Antanas Gintneris - pirmininkas. Stovi: Pijus Venclova - kultūriniams reikalams vedėjas ir Juozas Kapačinskis - sekretorius.

V. Noreikos nuotrauka

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:
352. Aušra Jurgis \$100
353. Saulis Antanas 100
354. Vitkūnas Jonas 100
355. Apanavičius 100
7 Tomo atm./
Papildė įnašus:
27. Pacevičius A. dr. iki \$700
21. Liaukus Antanas iki \$600
51. Sakalauskas J. dr. 500
265. P. Traškevičius " 500
/P. atmin./

Visų pildymų suma \$1000, iš viso gauta \$1780.
Aušra J. KLB Londono Apyl. Pirmininkas. Saulis A. ir Vitkūnas J. - torontiečiai. Apanavičius Tomo palikimą Fondui įnešė, jo testamentu vykdytojas A. Gazkūnas Hamiltone. Dr. A. Pacevičius KLB F. pirmininkas, Liaukus A. - statybininkas Hamiltone. Dr. J. Sakalauskas buv. KLB Apyl. Pirmininkas ir Fondo atstovas Vankuveryje.

A. A. plk. P. Traškevičius miręs Toronte 1965 m. buvo uolus liet. organizacijų ir tautinės vienybės rėmėjas. Jo atminimui įnašo papildymą \$200 a'nešė į narių susirinkimą žmona Marija.
Šiuo metu Fonde yra \$57322,

taigi nebe daug trūksta kad būtų išpildytas Kanados \$60000. Numatyta kasmet surinkti įnašų po \$10000, tai už keturių metų turėtume viso \$100000 ir gautume kasmet \$8000 pelno kaip iš dangaus. Š. m. gruodžio 13 d. narių susirinkime daug kalbėta ir nusiskūsta dėl pelno paskirstymo. Pavesta F. Tarybai paruošti pelno skirstymui taisykles. Sekantis pelno skirstymas numatomas 1970 m. kovo mėn.

P. Uelis

Vajaus Ved.

Atkelto iš 2 psl.
PAVERTŲJŲ EUROPOS...
sybių užtikrinimai, nepripažįstą sovietinės okupacijos Pabaltijo valstybių, ir kt.

Rezistencinė dvasia Sovietų pavergtose Europos tautose tebėra gyva. Todėl su viltimis žvelgiame į Naujuosius 1970 Metus. Tikimės, kad laisvasis pasaulis imsis paveikti priemonių pavergtųjų tautų apsiprendimo teisei atstatyti. Tegul Kalėdų dvasia stiprina Jūsų ištvermę ir nepalaužiamą laisvės ryžtą.

Pavertųjų Europos Tautų Seimas

ŽINOK SAVO TEISES

Kanados nešališkumo darbo įstatymas /The Canada Fair Employment Practices Act/, išleistas 1953 m., draudžia diskriminaciją darbo ir profesinėse sąjungose dėl rasės, spalvos, religijos, tautinės kilmės tose pramonės srityse, kurios yra federacinės valdžios žinioje.

Panašūs įstatymai bei nuostatai, apima daugumą darbuočių, ir tepasiūnčia nurodytu adresu.

veikia visose provincijose, įskaitant Yukoną ir šiaurės vakarų teritoriją - Northwest Territories. /Newfoundland įstatymas jau priimtas, bet dar nepaskelbtas./

Norintieji gauti brošiūrą, nurodantią jurisdikcijos sritis, skundų procedūrą ir adresus, į kuriuos tie skundai turi būti nukreipti, - teuzpildo čia pridėdamą atkarpą.

CANADA DEPARTMENT OF LABOUR
Hon. Bryce Mackasey, Minister,
J. D. Love, Deputy Minister

*** **

Mail to: Fair Employment Practices Branch, Canada Department of Labour, Ottawa, Ontario

I'd like to know my rights. Please send me complete details in ☐ English ☐ French.

Name

Address

City / Town

Province

Prof. dr. A. RAMŪNO - Ottawos universiteto pedagoginio mokslo vicedekano nauji veikalai:

DEVELOPMENT OF THE WHOLE MAN THROUGH PHYSICAL EDUCATION

Išleido Ottawos universitetas, 435 psl. Įvada parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas. Prof. J. Maritain pareiškė apie šį darbą: "Tai galutinis klausimo išryškėjimas".

IS SUTEMU I AUŠRA

Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmonių kosminiam amžiui prasišildant.

DIALOGUE ENTER ROME ET MOSKOU - Ekumeninis žvilgsnis į Rusijos ir Europos santykius proietij, dabartyje ir ateityje. Įvada parašė kardinalas Koenig. Išleido Ottawos Un-tas.

Veikalai gaunami A. V. parap. Kioskoje, 1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Laimės ir taikos!

Už lango miestas iškilmingai užia.
Ir braido gatvėm
Šventinė naktis.
Greit dvylika sunkių varinių dūžių
Senasis laikrodis
Iš lėto atskaitys.

Sušnypš šampanas žėrinčiuos bokaluos.
Atodūsiai virš stalo
Nuplevens.
Ir buvę žygiai.
Ir darbai.
Ir kelias
Šių naktį mums ir vėl pasivaids.

Ir prisimins kiekvienas draugą seną.
Kuris kadais negrįžo iš kovos.
Kuris ketonėję
Ir kuris gyvena
Svečiojo šaly.
Toli nuo Lietuvos.

Paskui staiga įkails krūtinėj kraujas.
Nuslinks kaip rūkas
Nuotalka niūri.
Ir naujos knygos,
Ir statybos naujos
Susibūriuos mažyčiam kambary.

Atbus ir šauks, kaip kitados, į kelią
Romantika
Jaunystės amžinos.
Ir mes užmiršim
Baltųjų sruogelę,
Pražydusią bičiulio smilkinuos.

Kaip senti mums,
Kai tiek šviesos aplinkui.
Kai tiek ramybės žėrinčiuos laukuos?
Šių naktį vėl
Naujieji metai linki
Visam pasauliui
Laimės ir taikos!

KULTŪRINĖ KRONIKA

1969 m. lapkričio mėn. 9 d.
Vargonininkų bei kitų Muzikų
S-gos Centro valdybos pirmi-
ninko, muz. Vinco Mamaičio,
bute, Elizabeth, N. J., posė-
džiavo IV-sios Dainų Šventės
repertuaro komisija ir parin-
ko suaugusių jungtiniam cho-
rui dainas.

Posėdyje dalyvavo ir jam
pirmininkavo IV-sios Dainų
Šventės repertuaro komisijos
pirmininkas muz. Petras Ar-
monas ir nariai - muz.: s-gos
Centro valdybos garbės pirm.
prof. A. Aleksis, centro v-bos
pirm. Vincas Mamaitis, c.v.
II sekr. Mykolas Cibas ir kun.
Bronius Jurkšas. Be to, rep.
kom. vicepirm. Juozas Stankū-
nas, c.v. I sekretor. Algirdas
Kačanauskas ir Bronius Jonu-
šas.

Iš posėdyje dalyvavusių pa-
sisakymų susidarė vieninga
nuomonė, kad šventės reper-
tuaras neturi būti apkrautas
sudėtingomis, mažesniems
chorams neįveikiamomis,
dainoms. Tokios linijos lai-
kantis, po keletos valandų su-
kaupto darbo, buvo parinktas
repertuaras iš sekančių dainų:
Amerikos ir Lietuvos Himnai.

J. Naujalis-Malda už Tėvynę,
St. Šimkus - Atsisveikinimas
su giria,
M. K. Čiurlionio-Oi, Iekia, Ie-
kia,
J. Žilėvičiaus-O, kad išauštų,
K. V. Banaičio - Nei vėjas pu-
čia,
J. Bendoriaus - Mergužėlė,
Ielijėlė,

A. Aleksio - Pirmą į kovą,
St. Gailevičiaus - Oi, toli,
Br. Jonušo - Einu per kiemą,
J. Stankūno-Jaunystės maršas.

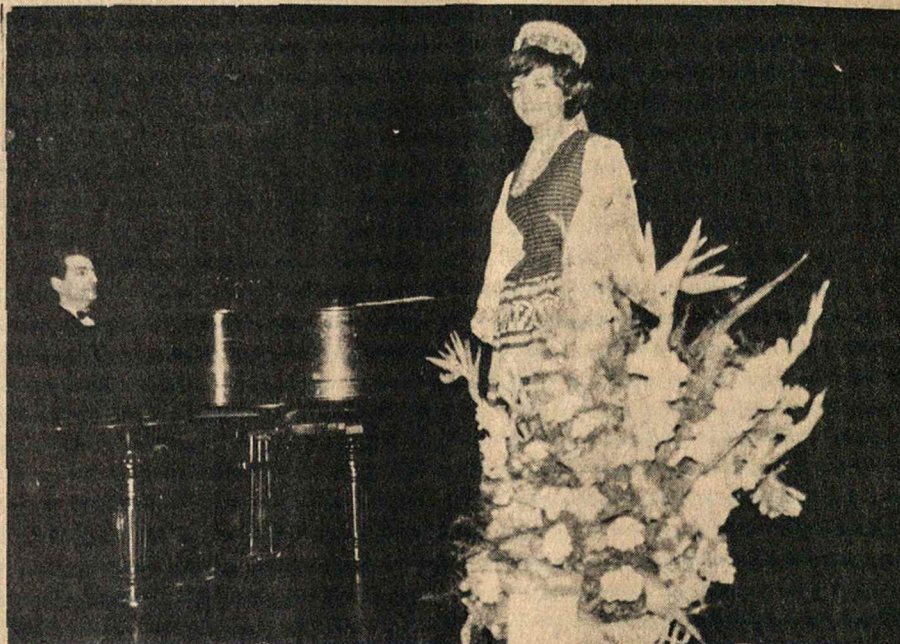
Be to, repertuaran jau anks-
čiau yra įtraukta Br. Budriū-
no kantata - Lietuvos šviesos
Keliu, kuri taip pat visiems
chorams bus įveikiama ir iki
šiol užsiregistravusiems
šventėje dalyvauti chorams
jau išsiuntinėta.

Vaikų jungtinio choro dai-
nos buvo parinktos kiek anks-
čiau. Buvo tikėtasi jas iš
spaustuvės gauti lapkričio 8
d., tačiau netikėtai užgriuvę
prieššventiniai darbai priver-
tė spaustuvę repertuaro ats-
pausdinimą suvėluoti ir jis iš
spaustuvės išeina tik lapkri-
čio 21 d. Štai ji sudarančios
dainos:

Br. Budriūno - Mūsų Žemė-

Lietuva,
F. Strolis - Šerėm Žirgus
Gardine,
F. Strolis-Partizano Mirtis,
J. Zdanias - Su Mokslu į Ry-
tojų,
J. Bertulio - Tėvynė šaukia,
V. Banaičio-Ant Ežerėlio ry-
mojau,
J. Kazėno - Į Mokyklėlę,
St. Slizio - Tėvėlių Kraštas.

Suaugusių jungtinio choro
repertuaro įgraviravimas jau
gerokai pasitūmėjęs ir tiki-
masi, kad spaustuvėn bus ati-
duotas ne vėliau gruodžio 15 d.
Taigi, jei spaustuvėje neuži-
gulės, Naujiems Metams bus
atspausdintas, Ta pačia proga
kviečiu chorą galimai grei-
čiau ir gausiau registruotis,
kad tuoj po Naujų Metų galė-
tumėm repertuarą galimai
gausesniam dainininkų būriui
išsiuntinėti. Adresas: Petras
Armonas, 4538 So. Hermitage
Ave., Chicago, Ill. 60609

Argentinietė lietuvė sol. Zuzana Valadkaitė savo koncerto metu. 1966 m. ji lankėsi Montrealyje, kai su grupe jaunimo buvo atvykę į JAV-bes.

ZUZANOS VALADKAITĖS KONCERTŲ PRAEJUS

Lynojančio pirmadienio naktį,
spalio 20, 1969, solistės mezzoso-
prano dainų koncertas įvykis
Buenos Aires miesto centro kon-
certų salėje - Aula Magna del
Instituto de Cultura Religiosa Su-
perior - praejo su dideliu pasise-
kimu. Rinktinė lietuvių ir vietni-
nių intelektualų publika perpil-
dė auditoriją. Pienoje koncerto
dalyje solistė, pasipuošusi šviesių

EUROPOS KREPŠINIO PIRMENYBĖS

LIETUVA 112

SUOMIJA 9

LIETUVA - 1939

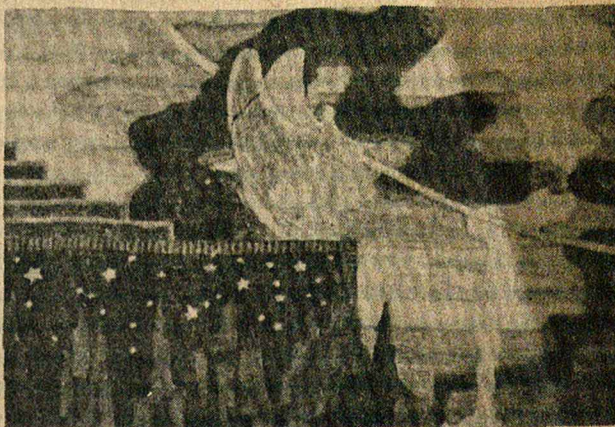
1969 METAIS SUEJO 10 METU NUO FILMO

PAGAMINIMO

Penkios nuotraukos iš pirmo lie-
tuvų istorinio fil-
mo LIETUVA ---
EUROPOS NUGA-
LĖTOJA. Autorius
Algirdas Gustaitis.

Filmavo Pov. Jasiu-
konis. Įkalbėjo Bro-
nys Raila ir Vytau-
tas Dundzila. Broniaus Janušo ir lietuvių liaudies muzika. 40 minu-
čių garsinis juoda - balta, 16 mm filmas. Pradėtas Amerikoje rodyti
1959 metais. JAV, Kanadoje, Pietų Amerikoje žiūrovai lietuviai suti-
ko entuziastingai. 1961 m. tekstas su 80 iliustracijų iš filmo išleistas

Atsirašo programos dalį, tam pa-
čiam H. Rogner lydinčiam pianui, so-
listė Valadkaitė, lietuvišku tauti-
nių kostiumu pasipuošusi, laisvai
ir žavėtinai pildė lietuvių kompo-
zitorių kūrinis. Pradėjusi liau-
dies daina Oi žiba žiburėlis, patei-
kė K. V. Banaičio, Gieda, gieda,
liai, Petro Sarpaliaus Dukružėlė,
Stasio Šimkaus Oi Rūk' ir Lopsi-
ni, Juozo Gruodžio Alyvos ir Vla-
do Jakubėno komponuotą Kazio
Binkio kūrinį Gėlės iš šieno. Pu-
blikai nenustojant ploti, virš pro-
gramos Z. Valadkaitė padainavo
bene J. Naujalis komponuotą Mai-
ronio kūrinį Lietuva brangi, ir
dar kartą publikai ją scenon iš-
šaukus koncertą baigė garsioju
Stasio Šimkaus kūrinio - Kur
takėžė savanorai.

atskira knyga - albumu, su dail. prof.
Adomo Varno viršeliais.

Filmas patirtinas pamatyti ypač
jaunajai lietuvių kartai, sportinin-
kams ir visiems kitiems.

*** * * * *

GERIAUSIA DQVANA

yra lietuviška plėkštelė. Mon-
trelio lietuviško radijo pusva-
landžio yra išleistos dvi lietu-
vių kompozitorių lengvos muzi-
kos plėkštelės: "MANO GIMTINE"
ir "LAUKSIU TAVĖS".

Kaina \$5.00 ir persiuntimui 75 ct
L. Stankevičius
1053 Cr. Alhanel, Duvernay, P. Q
Canada

5.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Pavergtoje Lietuvoje vyksta rinkimai į aukščia-
siąją sovietų ir tautybių tarybą Maskvoje. Mokyklos
patalpose Gubavos apylinkės rinkimų būstinė. Rinkimų
apylinkės pirmininku rusas Semionas Pochomovas iš
Biržiniskių kaimo. Tai beveik beraštis maskoliokas.
Rinkimų prižiūrėti iš apskrities atvyksta senas komu-
nistas A. Cibulskis. Tas vos tik savo parašą iškever-
zoja, o Zarasų vykdomajam komitete užima aukštą vie-
tą. Jis visai neprasytas pas mus apsistoja ir svečiuo-
jasi.

Ir šituose rinkimuose kandidatų išstatyta tik tiek,
kiek tose tarybose yra vietų. Bet keisčiausia ir lietu-
viams visai nesuprantama, kad kandidatų sąrašuose
figūruoja Kremliaus didikai, kaip V. Molotovas, K.
Vorošilovas ir kiti žymūs komunistai. Jų lietuviai visai
nepažįsta, jie visai nesupranta mūsų krašto reikalų ir
mes juos turime rinkti. Tai jau labai dideli dyvai
žmonės.

Nedirbame, nes mokykloje vyksta balsavimas.
Vienoje klasėje komjaunuliai suruošė šokių, kad visi
rinkikai galėtų pasilinksinti ir patrepsti pagal kom-
partijos muziką. Vienas kitas pabalsuoja. Kas vėluoja,
pas tuos siūnčiami komjaunuliai patikrinti, kodėl nei-
na balsuoti. Viena pora išvažiavo balsų rinkti iš ser-
gančių ir negalinčių ateiti į rinkimų būstinę. Jei sako-
ma, kad visi tarybiniai piliečiai yra susipratę ir stro-
piai atlieka valstybei savo pareigas, tai ir mirdami
turi balsuoti ir nė vieno balso nenusinešti anapus. Ko
gera, jų balsai dar ir ten gali atitekti liaudies priešams.

Balsavimas pasibaigė. Komisija ilgai posėdžiauja.
Jau gili naktis, o jie vis dar sėdi. Pagaliau ateina pas
mus senis A. Cibulskis ir išsiveda vyrą. Pasirodo, su-
skačiavus balsus reikia surašyti gana sudėtingą pro-
tokolą. Balsai tai jau suskaityti, bet protokolo formos
komisija nesugeba užpildyti.

Ibauginti gyventojai balsavo, bet ir dabar anaip-
tol ne visi. Atsirado drąsesnių, kurie į rinkiminę dėžę
primetė subraukytą ir išterliotą kortelę, o kai kas
pabalsavo ir už Melchijorą Putele.

Sugadinti balsai suskaičiuoti ir sudėti į atskirą
krūvelę. Juos A. Cibulskis suplėšė ir pakeitė naujais.
Komisijos pirmininkas suskaičiavo visus neabsavus-
sius, už juos pabalsavo ir sąrašuose atžymėjo, kad
balsuota. Dėl akių kelius rinkikus sąrašuose paliko ne-
atžymėjus. Išeina, kad apylinkėje vis dėlto atsirado
keletas akiplėšų, kurie neabsavo. Visą sutvarkius,
vyras užpildė protokolo formą ir visi komisijos nariai
pasirašė.

Protokole buvo įrašyta, kad Gubavos rinkiminėje
apylinkėje balsavo 99.6% turinčių teisę balsuoti rin-
kikų. Tam įrodyti kartu su protokolu eina ir suskai-
čiuoti balsai. Kad nepaaiškėtų komisijos pagalba rin-
kikams, jos pirmininkas S. Pochomovas vyrui pamosi-
kavo kumščiu panosėje ir liepė kaip žemei tylėti. Negi
šnekėsi. Tokius dalykus tik dabar galima pasakoti.

1941 m. vasario 10 d. Zarasuose buvo suimtas vy-
ro pusbrolis Jonas Rūkas. Jis mokėsi Zarasų gimna-
zijos septyntoje klasėje. Per mokinių choro repeticijas
kažkas ant žydėlačių nugarų kreida ištepė svastikos
ženklus. Buvo įtartas Jonas ir dar vienas jo draugas,
antazaviškis vaikinai. Kitą dieną jie buvo areštuoti ir,
savaite patardžius, išvežti į Utenos kalėjimą. Čia savo
trigrašį prikišo ir vienas gimnazijos mokytojas, pri-
sidėdamas prie jų apkaltinimo.

Areštuotas pusbrolių vyrą išsikvietė Salako kom-
partijon, apklausinėjo ir nustatė jo giminytės ryšį su
suimtuojais.

Abu suimtieji mokiniai Utenos kalėjime buvo iš-
laikyti ir labai žiauriai tardomi iki rusų-vokečių karo
pradžios. Vokiečiams artėjant prie Utenos, kalėjimo
viršininkas ir visi prižiūrėtojai pabėgo ir kalinius pa-
liko užrakintose kameroje. Kalėjime pasiliko tik vie-
nas lietuvis prižiūrėtojas, kuris atrakino visas kame-
ras ir liepė visiems greičiau iš kalėjimo nešdintis ir
pats tuojau išnyko. Už poros valandų kalėjimą apsupo
rusų tanketės, bet jis jau buvo tuščias.

Vyro pusbrolis su savo draugu laimingai pasiekė
namus, tik buvo labai iškankintas ir labai išsekęs. Kiek
atsigavęs, rudenį Jonas vėl grįžo Zarasų gimnazijon
ir, ja baigęs, dirbo Petrikonių ir Dūkšto Bajorų pra-
džios mokyklose.

1944 m. bolševikams artinant prie Lietuvos, Jo-
nas neisbėgo ir 1948 m. buvo sušaudytas. Jo invalidas
brolis (buvo raišas) Jurgis Rūkas 1950 m. žuvo kaip
partizanas. Tėvas buvo išvežtas į Sibirą ir grįžęs tuo-
jau mirė. Taip ir išnyko Rakėnų Rūkų šeima, kaip ir
tūkstančiai kitų lietuvių šeimų.

Jau pavasarėja. Pradedama plačiai šnekėti apie
neprievartinį kolchozų steigimą. Dabar jau žemės ūkis
komisaras nebeprasina baismėmis už tų gandų sklei-
dimą.

Pasitariam su vyro sesers šeimos galva Pranu
Stankum ir nutariam gelbėtis nuo kolchozų. Jis savo
ūkį palieka prižiūrėti pusbroliams ir su šeima atsi-
krauto gyventi mūsų ūkin. Tada mės labai naiviai
galvojome: jie dirbs ūkyje, o mes — mokykloje, tu-
rėsime rublių, galėsime visi išsimaitinti, sumokėsime
mokesčius, atiduosime pylvias ir taip išsisuksime nuo
kolchozo. Dvi šeimos turime išlaikyti vieną ūkį. O
kaip išėjo? Aš Sibire, o jie visi atsidūrė vakaruose.
Žmogus ir mirdamas vis dar galvoja gyventi.

Artinasi 1940 m. Kalėdos. Kompartija visiems mo-
kytojams įsakė Kalėdų dieną dirbti. Jei ir nesurinkimų
mokiniai, tai mokytojai privalo sėdėti tuščiose kla-
sėse. Rašte pasakyta, kad šmet gal neateis mokiniai,
kitais metais ateis keli, trečiai — dar daugiau, taip
ir išnyks religiniai prietariai.

Nors dirbti reikės, bet Kalėdas švęsti ruošiamės.
Puosliame ir eglutė, nes jos laukia mažytė dukrelė.
Kūčių dieną iš Salako ateina pas mus svečias. Tai bi-
čiulis ir geras pažįstamas iš Panevėžio miesto. Jau
šaltoka, bet labai plonai apsirengęs ir neramus. Persi-
metus keliais žodžiais, paaiškėjo, kad jis laimingai iš-
spruko iš tarybinio saugumo nagų ir gelbėdamasis
atbėgo pas mus.

Mokykloje žmogaus paslėpti negalima. Atėjo mo-
kyklon tėvų komiteto pirmininkas Z. Blaževičius ir
pas mus atrado svečią. Jam išaiškinom, kad tai yra
mūsų geras pažįstamas mokytojas ir atvyko pas mus
praleisti žiemos atostogas. Po atostogų jam čia pasi-
likti jau būtų pavojinga. Atostogoms pasibaigus kai-
mynas V. S. nuvežė mūsų svečią į Dūkšto geležinkelio
stotį, ir jis išvažiojo į Vilnių. Dideliame mieste jis
laimingai išsislapstė ir išliko. Neišvėžė ir jo šeimos.

1940 m. Kalėdose sėdėjome tuščiose klasėse ir
"dirbome", nors nepasirodė nė vienas mokinių. Net
ir ruskeliai neatėjo. Tačiau mokyklos politrukas M.
Meškenas atvyko patikrinti, ar dirbame.

1941 m. kovo mėnesį kai kuriuos Salako valsčiaus
mokytojus išsikvietė kompartijon. Ten žydelis padavė
asmenis žinių formas ir liepė jas tiksliai užpildyti. Pa-
siteraujame, kam dabar reikalingos tos žinios. Jis
mums paaiškina, kad mokytojams pirmiau už kitus
bus išduodami tarybiniai pasai, tai tam tikslui ir ren-
kamos žinios. Neramu darosi, bet kai žmogus blogai
negalvoji, tai ir pasimiršta įtarimai. Tik vėliau paaiš-
kėjo, kad žinios buvo renkamos apie tuos asmenis,
kurie buvo numatyti ištremiti Sibirą.

1941 m. balandžio mėnesį, darbo dieną, šaukiamas
Salako valsčiaus mokytojų susirinkimas. Mes jau pra-
dedame karpyti ausimis. Vyras su mergaite pasiliko
namie, o aš išvykau į susirinkimą. Tada galvojome,

kad moterims yra mažesnis pavojus ir jų nesuiminės.

Susirinkimam atėjo Zarasų karo komendantas —
vajenkomas rusas. Jo laipsnio dabar jau neprisimenu.
Jis mums plačiai papasakojo apie Sovietų Sąjungos
galybę ir išgėrė Raudonosios armijos heroizmą ir nu-
stabius karo žygius, atliktus suomių-rusų kare. Paga-
liau atvirai pasisakė, kad tikrai bus karas su vokie-
čiais ir "mes Berlyne iškelsime raudoną vėliavą." Grį-
žusi viską pasakojau vyrui. Šis šyptelėjo ir pasakė:
— Š... jie iškels Berlyne!

O vis dėlto iškėlė.
Komunistai Lietuvos mokytojais nepasitikėjo, bet
kam buvo suauktas anas susirinkimas, man ir šian-
dien neaišku.

1941 m. birželio mėnesio pirmomis dienomis buvo
suimti ir uždaryti Zarasų kalėjimai: buvęs Zarasų
apskritis komendantas pulk. I. Pašlys, Zarasų val-
tybinės bibliotekos vedėjas ir jaunlietuvių veikėjas
Jonas Petniūnas, paskutinis Zarasų komendantas kap.
Ikamas, buvęs komendantūros sargas savanoris-kūrė-
jas G. ir kiti. Buvo suėmimų ir valsčiuose.

Prasidėjus tremimui kap. Ikamas buvo prijungtas
prie šeimos ir išvežtas Sibirą. Jis išliko gyvas. Visi
kiti kaliniai Zarasų kalėjime buvo sušaudyti ir sude-
ginti. Jų palaikus sunku buvo beatpažinti.

Birželio 10 d. pas mus atbėgo persigandęs Salako
mokyklos vedėjas Antanas Vaitėnas. Jis skubėjo į savo
tėviškę, bet nenorėjo važiuoti autobusu arba rodytis di-
desniuose keliuose.

Greitosiomis jis mums papasakojo, kad pas juos
buvo užėjęs pailsėti Zarasų liaudies švietimo skyriaus
vedėjas Adomas Garla. Jis išsigando areštų ir pėsčias
kuria namo. Pas Vaitėnus pailsėjęs, išėjo į savo ūkį,
Dūkšto valsčiuje.

Pasak A. Vaitėno, Garla buvęs labai nusiminęs ir
išeidamas jiems pasakęs:

— Dabar jau bus blogai. Mazgai sukasi, bėgu ir
aš namo. Turite atostogas, tai tuojau ir jūs iš Salako
išnykite.

Mokytoja A. Vaitėnų vyrą dėdė palydėjo per Ra-
kėnų ir Jakėnų kaimus ir laukus iki Girnabalas ir pa-
rodė keliuką per miškus į Minčią. Pabėgėlis sunkeliais
laimingai pasiekė tėviškę ir liko neišvežtas.

Taip įvykiams klostantis, sukrutome ir mes. Dėdė
Jonas naktį iš mokyklos išvežė mūsų geresnius daiktus
į saugesnę vietą. Kitą dieną ir vyras su mažąja Nijolyte
išsikraustė pas tetą Uršulę į miškus. Vyras oficialiai
buvo gavęs atostogas, o aš turėjau naujokus mokyti
rusų kalbos ir sukinėtis apie mokyklą.

Taip jau buvo lemta, 1941 m. birželio 13 d. išėjau
į mokyklą ir jau daugiau pas savuosius nebegrįžau.

BUS DAUGIAU.

IŠTVERMINGASIS BRIEDIS

Briedis buvo labai išvar-
gęs, kada pasiekė antrą okeano
krantą, kur jis turėjo ilgai
ilsėtis, kad įgauti jėgų toli-
mesnei kelionei. Saulė švietė,
šildė maloniai. Sultingos žo-
lės rado užtektinai ir iki jis
priėjo tankiasias girias bei
džiunglynus, jau buvo pilnai
sustiprėjęs ir jo plaukai at-
augo ir blizgėjo, kaip ir pir-
miau. Girios buvo plačios ir
tankios. Jis skindamasis sau
kelį pirmyn, nusilaužė ragus,
taip kad kraujas čiurkšlėmis
tekėjo per kaktą žemyn užlie-
damas jo, kada tai buvusias
žvalias akis. Jo oda susibrai-
žė, jo plaukai nudilo ir taip
išvargęs vėl turėjo ilsėtis kad
daspildęs jėgų galėjo tęsti
kelionę Betliejaus link. Už
plačių girių jam kelią pas-
tojo uoloti kalnai. Kalnai buvo
aukšti ir uolų atplaisūs aš-
trios. Ir aukštis rėmė debe-
sis, o pločio negalėjo akimis
užmatyti. Praėjo labai daug
laiko iki jis perlipo antrą pu-
sę kalnų. Už kalnų jis pamatė
balto, karšto smėlio dykumą.
Prieš pradėdant kelionę per
dykumą, ilgai teko gydytis ka-
nopas ir ganytis kalnų papė-
dėse, kad atgauti šiek tiek jė-
gų. Dykuma buvo sausa ir ny-
ki. Jis bėgo kiek galėjo, bet
troškulys privertė jį ieškoti
vandens, ir tai užimdavo daug
laiko ir dar po to turėdavo il-
sėtis, kad galėtų tęsti kelionę
toliau. Vieną rytą briedis pas-
tebėjo toluomoje miestelį, o
keliu einantį gyvulį; jis už-
klauė jo: "Kas tai per mies-
telis?" Tada briedis klausė,

kur jis galėtų rasti Kūdikėlį
Jėzų. Gyvulys /tai būta asilo
vėliau briedis sužinojo/ juo-
kėsi, net galvą kratydamas į
šalis, ir ilgomis ausimis klep-
sėdamas į visas puses, pro
juoką pasakė: "Tu broleli pa-
vėlavai. Kristus užaugo į vy-
rus ir jau jo čia nėra". Tuom
tarpu pamatė atkeliaujant ki-
tą, labai rimtos išvaizdos gy-
vyllį, kurio giminės narius jis
buvo matęs keliaujant per dy-
kumą. Dabar susipažinęs su-
žinojo, kad šis gyvulys vadi-
nasi kupranugaris. Tas už-
klaustas atsakė: "Tvartelis -
praktikėlė štai ten, kur Kūdi-
kėlis Jėzus gimė. Tą naktį
mano tėvas karalių nešė Jį
pasveikinti. Mano tėvas matė
žvaigždę atvedusią juos į pra-
kartėlę. Mano tėvas matė tą
stebuklą ir piemenėliai, ir
gyvuliai, ir karaliai bėgo Kū-
dikėlio sveikinti. Vėliau Jis
užaugo į vyrus. Žmones mo-
kino, gydė. O, daug, daug gero
padarė ir jau jo čia nėra...
Danguje pas Tėvą. Gaila tavo
kelionės, gerasis briedi, bet
visi geri darbai reikalauja
pasišventimo".

Atsisveikinęs naujus drau-
gus, kupranugarį ir asilą, liūd-
nai nuleidęs galvą briedis
pradėjo kelionę namų link.
Grįžtant atgal, dykuma atrodė
daug platesnė ir smėlis daug
karštesnis. Nors dabar brie-
dis žinojo, kur rasti vandens,
bet visvien jam šį kartą už-
ėmė daug daugiau laiko, iki
jis parėjo dykumą. Uolotika-
nai rodėsi daug aukštesni ir
jų uolos daug aštresnės, negu

kad buvo pirmiau. Jis turėjo
ilgai, ilgai ilsėtis kalnų papė-
dėse ir tik tada pradėjo lipti
per tuos kalnus. Jis žinojo,
kad ši kelionė užims jam vi-
są gyvenimą. Jis nieko sau
gyvenime daugiau nenorėjo,
kaip sugrįžti atgal į savo
gimtuosius Lietuvos miškus,
dar kartą pažvelgti į savo
mylimus giminės, dar kartą
atsigerti Lietuvos krikštoli-
nio šaltinėlio vandens, dar
kartą užkūsti Lietuvos lankų
sultingos žolės ir tada, dar
kartą pažvelgti į Kuršių Ma-
rias, kurias jis jaunystės die-
nomis taip lengvai perplauk-
davo. Ir tada tarp savo arti-
mųjų užmerkti amžinam mie-
gui akis. Todėl jis sukaupė vi-
sas paskutines jėgas ir stūmė-
si arčiau gimtinės - Lietuvos.

Po labai ilgo laiko, galų ga-
le pasiekė Baltijos jūros
krantą. Jau visai išsėmtomis
jėgomis toliau eiti negalėjo ir
bėgėjiškai susmuko prie pat
Baltijos jūros vandens su di-
džiausiu skausmu širdyje, kad
vos antroje pusėje šios jūros
randasi jo Tėvynė, jo artimie-
ji ir draugai. Jis padėjo savo
galvą ant šaltos nesveingos
svetimos žemės. Jo kūnas bu-
vo visas skaudamas nuo senų
ir šviežių žaizdų. Jo vietoje
gražių ragų buvo tik ženklas
nulaizytų gyvulių, ant kurių
buvo sudžiūvęs, sukrekęs
kraujas. Jokada tai buvęs puik-
us kailis, su blizgančiais
plaukais, dabar buvo apšepęs,
suraižytas daugybe randų. Jo
kanopos, kada tai buvę titnago
kietumo, nudilo ir suskeldėjo,
vietoje jų tik atplaisūs. Jo ka-
da tai žvalios it žvaigždės
akys, dabar buvo nuliūdę ir

beviltiškai apsiašaroję norėjo
užsimerkti amžinai. Jis jau
neturėjo jokių vilčių, kad jo
jėgos galės jį pernešti į kitą
pusę Baltijos jūros. "Kaip
skaudu", sunkiai alsuodamas
ir žvelgdamas į Baltijos jūros
plotį, link Lietuvos, kalbėjo
pats sau. "Aš čia priešingoje
Baltijos jūros pusėje, nesve-
tingoje žemėje, turiu mirti,
išnykti be žymės. Kaip skau-
du! Nė Kūdikėlio Jėzaus ne-
mačiau, ir Tėvynę praradau.
O taip netoli jos esu. O kaip
būtų gera Palangos pušynėlio
paunksmėje ant kalnelio, dar
kartą pažvelgti, iš Lietuvos
pusės, į Baltijos jūrą. Ganytis
Palangos lankose."
Bus daugiau.

ARGENTINOS LIETUVIŲ
LEIDINYS

Leidinio "Lietuviai Argen-
tinoje" 2-ji laida jau išėjo iš
spaustuvės. Spausdino "Cole-
gio Salesiano San Jose" spaus-
tuvėje, Rosario - Argentina.

Viršelis atspausstas ketu-
riomis spalvomis, antlapis
dviem. Telpa 323 foto nuo-
traukos 216 puslapių gerame
popieryje. Jame telpa visi žy-
mesni Lietuvos atkūrėjai ir
visi Pietų Amerikos lietuvių
kongresai /kurių buvo keturi/.

Draugių, ansamblų ir ki-
tokių vienetų patiektos žinios,
taip pat šeimų ir pavienių as-
menų pasidarbavusių lietuvių
veikloje.

Leidėjai: Jurgis Brizgys
Jonas Papečkys

Leidinio "Lietuviai Argen-
tinoje" reikalais kreiptis šiuo
 adresu: J. PAPEČKYS
Maipa 3673
Rosario S.FE
Argentina

KREIVI VEIDRODŽIAI

VADOVA S

Mieste šalių, smagių kiusnojo,
o kartais ir viaukšnojo
žvalus šuniukas.

Ant kaklo buvo jam išmargintas diržiukas,
į tą diržiuką įsegtas brangus sietukas.
Sietuka laike rankoje puiki ponis.

Atbėgo priešais kitas šuo
ir pasisveikino su šiuo:
"A, sveikas, Vabaliuk! Kone
prabėgau pro tavo nepažinau.
Dabar tu visas apkūnos, o ve seniau
buvai toks liesas."

"Rudžiuk, anie laikai jau liekas!"
su išraiška atsakė draugas:
"Dabar jau daug kas
kitai apvirto. Atsistojau
ir aš ant savo kojų:
matai - kilmingą ponį štai vedžioju."

1965. II. 17 A. Giedrius.

Centro Valdybos žmonės, iškelę plakatus su šūkiais: 'Prašau! Stok!',
kviečia Kolegas stoti į Sąjungą, tačiau, kaip matome, tie kurie Kolegas
tuos šūkius ignoruoja ir nusigrožę žygiuoja pro šalį.
(Iš LŽS-gos biuletinio "PRANEŠIJAS" nr. 3, Dail. J. Paukštieš karikatūra)

VLIK'O TARYBOS NARIO VACLOVO ALKSNINIO PRANEŠIMAS.

PRANEŠIMAS PADARYTAS VLIK'O SEIME, 1969 METAIS GRUODŽIO
MĖNESIO 6-7 DIENOMIS, NEW YORKE

I. Planuojant mūsų tautos iš-
likimą, jos iš okupacijų išsilais-
vinimą ir nepriklausomą valsty-
binio gyvenimo atstatymą yra
visuomet būtina turėti mintį
jos dabartinį išsiskaidymą: a)
Tautos didžiūma nors ir sveti-
mųjų okupuota, tačiau gyvenan-
ti savo žemėje kompaktiškai; b)
Tautos žymi dalis (skaitoma
apie trečdalis) gyvenanti lais-
vame pasaulyje, nors ir išsisklai-
dę, bet organizuoti ir laisvi ir
c) Tremtiniai - kaliniai išblaš-
kyti Rusijos plotoose. Pastaro-
sios grupės nariai, būdami ver-
go - kalinio padėtyje, nėra ir
negali būti organizuoti ir todėl
jų vaidmuo laisvės kovoje negali
būti veiksmingas. Tačiau pir-
mosios dvi tautos dalys, nors ir
gyvendamos skirtingose sąly-
gose, siekdamos to paties di-
džiojo tikslo, bus lemiama veiks-
mingos, vykdydamos kiekvie-
na savo joms likimo skirtą misi-
ją. Iš to seka, kad jos abi turi
derinti savo veiksmus kuo glau-
džiausiam laipsnyje, kiek da-
bartinės sąlygos leidžia.

II. Kokios dabartinės sąlygos
ir ką jos leidžia? Laisvės kovo-
tojai - partizanai, nesulaukda-
mi pagalbos, palikti savo liki-
mui beviltiškoje kovoje, pakei-
tė kovos taktiką. Nutilo šūviai.
Išlikę gyvi ir išvengę tremimų
prisiėmė naujomis aplinkybėmis.
Naujomis aplinkybėmis prisitaikė
ir visa tauta. Persiorientavo.
Pastebėjo ir įvertino, kad oku-
pantas, nepaisant jo brutalios
jėgos, yra žemesnio intelektual-
inio lygio ir todėl nusprendė
tęsti kovą kultūrinėmis-kūrybos
-priemonėmis. Savo kūrybi-
nįs pranašumas leidžia jai pa-
grįstai eiti likimo keliu su iš-
kelta galva ir užtikrina jos am-
žinumą bei valstybinį subrendi-
mą. Šios kilnios tautos savybės
liudija kiekvieno lietuivio pasi-
džiūvimą, jį skatina aukai ir
kovai už tautos laisvės idealą.

Šias savybes tauta gavo iš Kū-
rėjo pačia savo prigimtimi, o jas
išsamino Nepriklausomos Lie-
tuvos valstybė per savo santvar-
ką, kariuomenę, organizacijas
bei mokyklas. Jos įsisunkė į
tautos sūnų bei dukterų sielą ir
kraują, jos perduodamos iš kar-
tos į kartą ir jų jau nepajęs
sunaikinti joks okupantas. Ti-
kėdami tautos išsilaisvinimu iš
okupacijos turėtumėm būtinai
žvilgtelėti ir giliai įsijausti į pa-
tį praktišką išsilaisvinimo pro-
cesą. Klausimas: Koks lemia-
mai svarbiausias veiksnys bus
šiame procese? Ieškant atsaky-
mo, tenka sutikti, kad labai daug
lėms tuometinės tarptautinės
aplinkybės, tačiau vyriausiu,
lemiamuoju veiksmu bus pati tau-
ta savo žemėje. Tai pripažįs-
tant seka imperatyvas - dau-
giau jai dėmesio!

III. Jau beveik 50 metų pra-
bėgo, kaip esame netekę savo
valstybinės nepriklausomybės.
Taigi jau tiek pat metų, kai
tauta raitosi okupacijų konvul-
sijose. Vyresnieji esame paty-
rę bolševikinės ir nacinės oku-
pacijų skonį. Dar vyresnieji pri-
simena netgi carinę rusišką oku-
paciją. Visas turėjome pakęsti,
o kai kada netgi su jomis ben-
dradarbiauti. Tačiau dėlto ne-
jauciamo sąžinės priekaištų ve-
ikę prieš savąją tautą. Neja-
čiame todėl, kad nebuvo kitos
išlaidos, o dažnu atveju tikėjo-
me atliekai gerą tautai darbėlį.
Taip derėtų vertinti ir dabarti-
nę okupaciją ir tautos išgyve-
nimus jos poveikyje. Vien to-
dėl, kad okupuotos Lietuvos lie-
tuvis yra režimo pareigūnas ne-
turėtų būti laikomas tautos
priešu. Jo elgsena turėtų būti
pasverta labai atsargiai, įsija-
čiant į jo gyvenamas aplinky-
bes. Atrodo, kad tikriausias
vertinimo matas būtų įsijaū-
mas savęs ano vietoje. Kadangi
anoje sistemoje visi gyventojai
yra priklausomi nuo režimo ir
laikomi jo pareigūnai, tai neleng-
va prvesti ribą tarp teigiamų
ir neigiamų. Netenka stebėtis
ir tuo, kad jaunesnioji karta, iš-

ėjusi naujo režimo mokyklas
nuo pradinių iki universitetų,
auklėta kompartijos globoje, o
dabar užimanti atsakingas vie-
tas moksle, mene, pramonėje
bei administracijoje, esama san-
tvarką laiko normalia ir joje da-
ro karjerą. Kad jūjų požiūris
į dalykus yra skirtingas nuo
mūsų suprantama ir laikytina
taipogi normaliu dalyku. Pripa-
žinę tautai primatą jos išsilais-
vinimo kovoje, supraskime gi,
kad tai kovai vadovaus didžiū-
moje ne kas kitas, bet dabarti-
nis jos intelektualinis aktyvus,
tai yra šviesuomenė išmokslin-
ta dabartinėje santvarkoje ir
užimanti atsakingus postus. Mes
neturime moralinio pagrindo
juos pravardžiuoti įžeidinėji-
mais, nes ne, jie yra atsakingi
už to režimo įsigalėjimą. Tačiau
yra ir bendrų bruožų jų ir mūsų
galvosenoje; kurių svarbiausi
yra: meilė savajai tautai, sie-
kiant jai laisvės ir didybės ir
panieka šviesuomenės okupantui.
Jais turėtų būti grindžiamas
mūsų abipusis bendradarbiavi-
mas, siekiant didžiojo tikslo -
laisvės.

IV. Yra didelė ir žiauri tie-
sa, kad kiekvienas sąlytis lais-
vojo lietuivio su pavergtą tauta
ir atvirkščiai, yra kontroliuoja-
mas okupantinės Maskvos bio-
rokratų: laiški, spauda, siunti-
niai, leidimai atvykti bei išvyk-
ti, dovanos rusiškų išdirbinių
už dolerių, menininkų pasireiš-
kimai ir t. t. Yra aišku, kad
Maskva leidžia tik tiek, kiek
jai yra naudinga: spauda tik
vienos krypties - dėl propa-
gandos; siuntinių muitai, doli-
rinės rusiškų išdirbinių dovanos,
menininkų pasireiškimai bei tu-
ristų Vilniuje išnaudojimas -
pasigrobti svetimos valiutos ir
t. t. O vistik net ir tokio plyšio
atsiradimas geležinėje uždang-
oje yra ne vien tik Maskvai,
bet ir mums naudingas ir dėlto
juo naudojamesi. Nors ir užmo-
kame okupantui gera valutią,
bet ragelstume ir savo arti-
mesiams. O kas svarbiausia -
sadarome abipusį sąlytį, kurio
dėl net didžiausias pasekės šian-
dien dar sunku pramatyti. Nes
tai didesnių vertybių ir už
vertiausią valiutą... Sutinkant,
kad Maskvos biurokratai yra
dominuojantis Lietuvos okupa-
cijos veiksnys, tačiau nedera vi-
siškai naverinti ir Lietuvos res-

publikos savivaldą, kuri siekia
platesnės autonomijos ir kartais
pasiekia pakėsimą kompro-
miso. Šios dienos įvykių eiga
būtu sunku įsivaizduoti prieš
penkšiolik metų. Laikas eina ir
kūrinį bei įvykių, kurie veiki-
na mūsų tautą, tampa vis daugiau
ir daugiau.

V. Vliko valdymo ryšių su
tauta reikalu. Ligišiolinė Vliko
valdymo ryšių su tauta reikalu
yra ir tebėra neigiamas. Juo,
kūrinį bei įvykių, kurie veiki-
na mūsų tautą, tampa vis daugiau
ir daugiau.

VI. Negalima paneigti, kad
šiuos teigimus, kiek tai lie-
čia vliko tikslus, yra dalis tie-
sios sąlytys poveiki į tarptauti-
nį statusą, tačiau juose: a) Te-
nušviesta tik viena medalio pu-
sė ir b) visa atvaizduota sutir-
tintomis spalvomis, taigi - ša-
liškai. Pirmiausiai tenka atmes-
ti motyvą, kad privatus žmonių
bendravimas turėtų būti kokį po-
veikį į tarptautinį okupacijos
nepripažinimo statuso pakeiti-
mą. Tokios pažiūros nepagrįs-
tamas (bent kiek tai liečia Ame-
riką, o tai svarbiausia) yra pa-
kankamai paaiškėjęs ir jos lai-
kymasis yra tolygus klaidinimui
visuomenės ir žalingas mūsų
tautiniams tikslams. Baimė, kad
privatus agentai taip lengvai įpu-
mus mums į olfvinginę ideologi-
ją yra visiškai nepagrįsta. Taip

galvojantieji nuvertina laisvo-
jo lietuivio principų tvirtumą,
bei atsparumą prieš propagan-
dą, laiko jį "neraikiu drimeliu",
tiesiog jį įleidžia. Daugiau pa-
grindo yra tikėti atvirkščiomis
pasakomis, tai yra mūsų gal-
vosenos įtaka anų propagandis-
tams. Juos išvesti iš lygsvaros
ir priimti prie sienos nėra sun-
kus uždavinys, nes daug ką pa-
dengia Stalino-Hitlerio suokal-
bis, sukūrus tarptautinį nusi-
kalstama Lietuvos okupacijos
ir aneksijos faktą. Maž. Liet.
kolonizavimas, vietovardžių su-
rusinimas, laisvos minties prie-
spauda, istorijos falsifikacija,
valstybinio ženklo bei himno
draudimas, teroras, materialinis
skurdas ir t. t. Tų faktų jie ne-
gali paneigti ir įeigu dėl savo
įsipareigojimo jų negali vadinti
tikros prasmės vardais, tai bent
yra priversti susimastyti. Tai-
gi konfrontacija su priešio ideo-
logija mums nėra žalinga, o te-
gali būti tik naudinga. Nebėgi-
mo jos reikia, o atvirkščiai -
ja skatinti. Užsikirtimas kai
kurių įtakingų Vliko vyrų ne-
kreipti dėmesio į gyveimo fak-
tų diktuojamas naujas sąlygas,
šia instituciją veda į aklą gatvę.

VII. Veiksmai abipus bendra-
vimo pakeidami iš principo, ta-
čiau nepajędami sustabdyti na-
turalaus, įgimto tautiečių noro
vienas su kitu matytis, pagaliau
leidžia ieškoti ir plėsti asmeni-
nūs arba privatus ryšius. Į
klausias kas yra asmeniniai ar
privatus ryšiai, atsakymas ga-
lėtų būti trumpas - visa kas
nėra bendra arba oficialu yra
asmeniška bei privatu. Visokia
iniciatyva, kuri nesikerta prie-
šingumais su Vliko ir kitų veik-
smų tikslais siekiant lietuvių
laisvės turėtų būti laikoma as-
meniniais bei privaciais reiški-
niais ir dėlto niekam neturėtų
būti priekaištaujama. Į leistinų
ryšių sritį galėtų tilpti: a) pa-
vieniai apsilankymai pas gimi-
nes bei draugas; b) turistinės
ekskursijos ir c) kultūrininkų,
sportininkų, mokslininkų bei ki-
tos ekskursijos, besireikšdamos
tik savo atstovaujamos kompe-
tencijos ir vengdamos politinių
momentų, kas jau yra Vliko bei
kitų veiksmų eritis. Tokios for-
mulės užgyrimas labai paleng-
vintų Vliko rūpesčius ir atpa-
laidotų šios institucijos energiją,
jos orumą ir tikslus atitin-
kantiems darbams.

VIII. Pagal ligišiolinę mū-
sų veiksmų praktiką, kiekvienas
nereikšmingas ir nekalts kon-
taktas su pavergtais lietuviiais
išsiskaido audrė ir gresia Vliko
krize. Nuolat kartojama, kad
okupantas siekia mus suskaldyti.
Patikėtina yra, kad okupan-
tas tų tikslų siekia. Tačiau lie-
tuvių nusiteikimai nėra skiria-
mi maskolius-okupanto tikslų
paramai, bet lietuvių su lietuvių
suartėjimas. Šias sąvokas klai-
dingai interpretuodami pasiekia-
me paradokso: Maskva to mū-
sų suskaldymo tik siekia, o mes
patys jį uoliai vykdomė. Štai
porą pavyzdžių: 1) Prieš porą
metų Amerikos lietuvių kreps-
ninkų būrelis nuvyko į pavergtą
Lietuvą susipažinti su jos jau-
nimu ir sužusti draugiškas
rungtynes. Krepsininkai nepa-
klusio Vliko draudimo. Privatiš-
kai sukėlė lėšas ir davė spaudai
paaiškinimą, kurį tepasikėlė tik
draugas (kituose laikraščiuose
nepastebėjau). Paaiškinime pa-
skelbtį tikslai grynai idealisti-
niai-patriotiniai, kurie nesiterta
su Vliko siekiamais tikslais ir
kompetencija. Vlikui šį jų veik-
smų papeikus, kai kas suprato,
kad tuo suteikta teisė šiuos vy-
rus laikyti už lietuviškų propa-
gandistų įstatymų ribų ir pasiūvė
juos moraliskai sunaikinti, kaip
idealistus-patriotus, visiškai ir
visam laikui. To pasekos: 1)
stipriai apgrįauta išeivijos spor-
tininkų organizacija, 2) Cleve-
lando skandalas - J. Smetonai
mėginant viešo koncerto metu
scenoje nuodų švirkstu apipurk-
ti tos išvykos dalyvį, Čiurlonio
Ansamblio chormeisterį bei Vy-
rų Okteto vadovą, o taipogi šo-
kių ansamblio Grandinėles mu-
zikinį vadovą R. Babicką; 3)
New Yorko skandalas - A.
Vakseliui, P.L.B. Seimo rengimo
komisijos vice-pirmininkui, at-
kakliai siekiant to paties R. Ba-
bicko neįsileidimo scenon, minė-
to ansamblio koncerto metu, dėl
ko tik tik nesubyrėjo ansamblis;
4) Spalio mėn. 1969 Vliko di-
rektvą, pasisakiusį prieš oku-
pacijos Lietuvos dainininkų kon-
certus, tuo metu vykstant so-
listo Kanfijos koncertui Bosto-
ne jame dalyvavusių apie 400
žmonių reakcija esą buvusi ne-
palanki Vlikui, kas gali atsiliep-
ti Tautos Fondo pajamoms. Pa-
rašius nudaiktos buvo ir New
Yorko koncerte.

Bus daugiau.

LONDON, ONT.

KALĖDINIS FESTIVALIS

Londono miesto etninę grupę liaudies meno Taryba, kurion įeina net dviejų Londono lietuvių organizacijų atstovai, turėjo tikrai retą ir Londono pirmą kartą, Kalėdinį Festivalį. Kalėdinį kepsnių ir gaminių stalą Festivalyje turėjo lietuvės katalikės moterys, o kalėdines giesmes lietuviškai giedojo "Baltijos" sambūrio choras, vedamas kun. B. Pacevičiaus.

Festivalis laikytinas labai pavykusi, nes jis pavaizdavo Kalėdinis papročius ir nuotakas pas daugelį tautų. Londono didžioji spauda - Free Press, radijas ir televizija labai palankiai apie tai atsiliepė.

L. E-tas

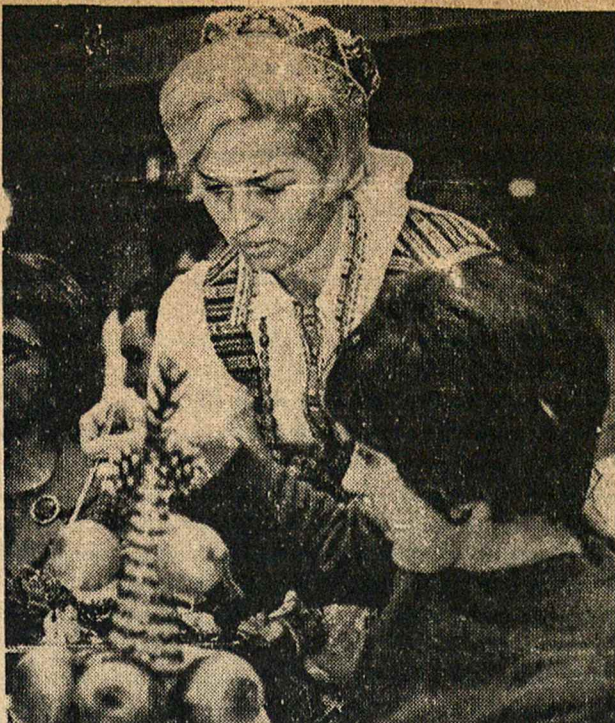
PAGERBTOS LIETUVAITĖS

Londono katalikės moterys kiekvienais metais rengia pagerbimą lietuvaitės arba kelių lietuvaičių, kurios yra pasižymėjusios akademinio lygiu ir veikla bei įnašu lietuvių mūšų bendruomenėje. Šiais metais buvo pagerbtos trys lietuvaitės: Lidija Keraitė, Vida Petrašiūnaitė ir Kristina Brazlauskaitė.

Pagerbimas sutapo su 40 valandų adoracijos uždaru. Per adoraciją Londone iš Anglijos lankėsi Kun. J. Kuzmickas, kuris savo gražiais pamokslais žavėjo Londono visuomenę. Per pagerbimą, kuris įvyko tuč tuojaus po sekmadienio pamaldų, Kun. J. Kuzmickas skaitė gražią pasakaitą. Pasidžiaugė, kad Londone daug jaunimo studijuoja. Anglijoje esą sunku patekti į universitetus ne anglams, todėl lietuvių labai mažas skaičius studijuoja.

Pagerbimui Lidiją Keraitę pristatė Birutė Eimantienė, kuri išskėlė Lidijos įnašą akademiniam ir lietuviškame gyvenime. Londonas gali didžiausią turėdamas tokią lietuvaitę savo tarpe. Lidija buvo pirmoji mokinė per visus metus pradžios mokykloje. Ji yra pirmoji mokinė katalikų gimnazijoje, kurioje ji šiemet baigia tryliktoją klasę. Gimnazijoje ji yra gerai žinoma ir priklauso "Student Council". Bet kas mums lietuviams yra labai svarbu ir į ką mes turime atkreipti didžiausią dėmesį, tai Lidijos įnašas, kuris didėja su kiekviena diena, į mūsų lietuvišką gyvenimą.

Birutė Eimantienė per Londono Folk Arts Council festivalį vaišina lietuviškais skėnais švedę Annie Nielsen. Nuotrauka buvo patalpinta Londono Free Press laikraštyje.

Lidija nėra vaikštinėjantis "kompiuteris". Ji yra gera, paklusni, sąžininga ir nesididžiuoja savo dideliais akademiniiais gabumais. Baigusi šeštadieninę lietuvišką mokyklą, Lidija pasiliko joje ir darbuojasi kaip mokytoja. Buvo išvykusi į Detroitą į mokytojų kursus ir dabar korespondenciniu būdu šioje srityje gilina žinias. Ji yra aktyvi "Baltijos" ansamblio tautinių šokių šokėja ir choristė, taip pat šio ansamblio nuolatinė pranešėja. Jos gražia lietuviška kalba ne vieną kartą žmonės gėrėjosi Londone ir kitose vietose, kuriose "Baltija" lankėsi. Lidija yra vyr. skautė Simono Daukanto vietininkijoje. Tikime, kad Lidija ir toliau nepailsdama dirbs lietuvišką darbą, nepakils į puikybę ir visuomet bendraus su bendruomenės nariais. Tos lietuvaitės, kurios nieko bendro neturi su lietuvišku gyvenimu, nors jos būtų ir genijai akademiniam gyvenime, lietuvių tautai, lietuvių bendruomenei čia, Kanadoje, yra mirusios.

Antrąją lietuvaitę, Vidą Petrašiūnaitę, pristatė D. Chainauskienė. Vida yra sąžininga II klasės mokinė katalikų gimnazijoje. Ji turi didelius gabumus mene, ypatingai muzikoje. Ji groja gimnazijos orkestre. Malonu, kad Vida savo gabumus mielai skiria lietuviškai veiklai. Per mišias ji groja vargonais ir akompanuoja "Baltijos" chorui. Vida yra aktyvi "Baltijos" ansamblio tautinių šokių šokėja. Ji yra baigusi lietuvišką šeštadieninę mokyklą. Šiandien daug laiko paskiria šeštadieninėje mokykloje, padėdama paruošti meninius parengimus. Vida yra veikli Simono Daukanto vietininkijos vyr. skautė. Lin-

kime, jei sėkmės ir toliau tęsiasi lietuvišką darbą.

Trečiąją lietuvaitę, Kristiną Brazlauskaitę, pristatė Kun. B. Pacevičius. Kristina yra antro kurso studentė. Ji lanko bažnyčią ir vargonuoja rytinėms pamaldoms. Klebonas pabrėžė, kad Kristina šiuo laikui yra nutolusi nuo lietuviškos veiklos, bet tikisi, kad ji vėl dar grįž. Ji anksčiau buvo "Baltijos" ansamblio dalyvė.

Liūdna konstatuoti, kad mūsų studentija bėga nuo lietuviškos veiklos. Girdėjau, kad Londone yra apie 40 studentų, bet lietuviškoje veikloje, tai ant vienos rankos per daug pirštų jiems suskaičiuoti. Lietuviškoje pamaldose studentija beveik visai nedalyvauja. Liūdna, kad net tie, kuriems parapija yra tiek daug gero padariusi, randa, kad lietuviškos pamaldos yra nuobodžios ir parapijiečiai yra perkrauti, nors bendra su jais turėti, nors toje pačioje parapijoje yra daug asmenų, kurie yra baigę universitetus. Bet yra keletas ir pažibų mūsų studentijos tarpe. Didžiokimės jais, nes ne kiekviena, bet kokie svarbu.

Kun. J. Kuzmickas, kalbėdamas apie šeimą, vyrą ir žmoną sulgino su paukščio sparnais. Paukštis turi turėti abu stiprius sparnus, kad galėtų skristi. Taip pat ir šeimoje vyras ir žmona turi būti lygiai stiprūs, kad šeima būtų gera ir pavyzdinga. Jaunimo tarpe, mūsų lietuviškoje šeimoje, mes turime berniukus ir mergaites. Taigi ir čia tas šeimos paukštis turi turėti abu stiprius sparnus. Tiek lietuviškas, tiek lietuvių berniukai, mums turėtų lygti rūpėti. Kodėl gi mes gerbiame tik mergaites? Tas gražus ir gilus katalikų moterų paprotys turėtų būti praplėstas, kad darbtūs berniukai, nors retkarčiais, būtų atžymėti.

"Baltijos" ansamblis Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga širdingai sveikina visus pasaulio lietuvius, ypatingai mielus londoniškus. Nuosirdžiai dėkoja visiems geradariams ir visiems tiems, kurie ansambliui yra pakvietę dalyvauti už Londono ribų ir visiems kurie atėjo mūsų pažūrėti. Sėkmės visiems "Baltijos" nariams ir toliau dirbti šį kilnų darbą - per meną kelti Lietuvos vardą.

B. A.

SUDBURY, ONT.

Tautos Fondui avokio ir pasiūsta TF Krašto Atstovybei: \$ 50. - Jonas Remeikis, \$ 20. - Juozas Vaiteliūnas, \$ 18. - Stasys Jackus, \$ 10. - Kazys Rimas, Juozas Bataitis, Kostas Tutinas ir Jonas Kibickas ir taip pat -

Petras Venskevičius, Antanas Žilėnas, \$ 8. - Vladas Juška, Antanas Gataitis, Petras Petrenas, Petras Mazaitis, \$ 5. - Viktoras Gudriūnas, Petras Semežys, Antanas Sabas, Kazimieras Dausys, Pranas Gustas, Augustinas Jasiūnas, Aleksas Kusinskis, \$ 4. - Povilas Jutelis, \$ 3. - Vyta-

TORONTO

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

MOKA
5 1/2% už depositus
6% už sėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7 3/4% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už mortgicijus
8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą -- 66% įkainuoto turto. VISU NARIU GYVYBE apdrausta santaupu dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta). BUSTINE: Lietuvių Namai -- 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

IVAIRŲ SIUNTINIŲ IR DOVANŲ

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu.

BEMUITO DOVANOS:

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkūs aprašymai ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės. Taip pat persiunčiame pinigų, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinesse krautuvėse.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime paravimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mūsų paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavė mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausyti, - telefonu bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS:

pirmadieniais -- penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro;
šeštadieniais -- nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

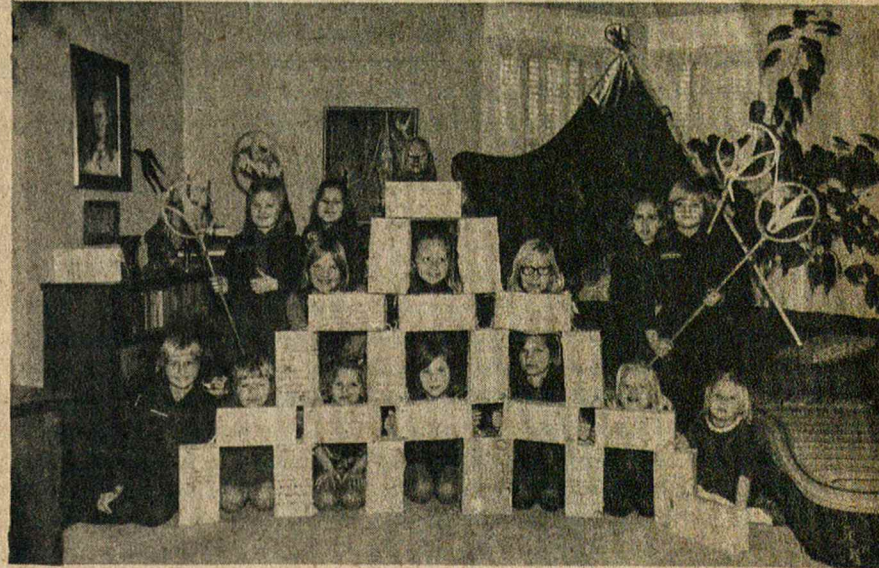
Savininkai A. ir S. KALUZA

LIETUVIŲ FONDO METINIS ŠUSIRINKIMAS

Kanados Lietuvių Fondo narių metinis susirinkimas įvyko šeštadienį, gruodžio 13 d. Toronto Lietuvių Namuose dalyvaujant arti 50 asmenų, atstovavusių pustučio šimto narių.

Buvo išklausti įprastiniai valdomųjų organų pranešimai iš kurių paaiškėjo, kad Fonde yra jau virš 50,000 dol. kapitalo sudėto pusketvirtio šimto žmonių. Pelno gauta du tūkstančiai, o jie beveik visi išdalinti lietuviškiems reikams. Šiuo metu visas kapitalas laikomas lietuviškų bankelių ilgalaikėse sąskaitose.

Diskusijose ir vėl daugiausia laiko praleista dėl Fondo ir Bendruomenės santykių. Tarybos pirmininkui V. Balšui ir Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkui S. Čepui pranešus apie pasitarimus, einančius prie skirtumų išlyginimo, susirinkimas Fondo valdybą įpareigojo kitam metiniam suvažiavimui paruošti abiem pusėm priimtina statuto pakeitimo projektą.

Toronto šatrijos tunto jaun. skaučių Tulpės draugovės kiekviena sesė padarė gerą darbą. Kalėdų švenčių proga išsiuntė 21 siuntinį dovanų indėnu vaikams, kur sesė Aldona Kairytė mokytoja. Dovanų pasiuntimui vadovavo draugininkė B. Abramaitienė ir adij. R. Sapockinaite. Nuotrauka S. Dapkaus.

Daug kalbų sukėlė ir Fondo pelno padalinimas. Pasirodė, kad iki šio! nebuvo mėginta pelno skirstymą racionalizuoti ar turėti kokį planą. Tačiau suvažiavime planavimu ir nesidomėta, nes atsiradus konkrečiam projektui, siūlytojas tikrai užsispyrimu privertė jį svarstyti. Nenoriai padiskutavus, šis projektas buvo atmetas, bet visgi buvo nutarta

paveisti tarybai pelno skirstymo taisyklės paruošti ir pristatyti kitame suvažiavime./a

Dr. B. NAUJALIS, natūralaus gydymo sveikatos klinika (metus giles gydytojas ir praktika atlieka įvairiose ligoninėse) pilnai veikia ir priima pacientus nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. 460 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont., Tel. LE 3-8908.

Be to, kas neįsigijote lietuvių kalboje Dr. Naujalo išleistas knygos - kaip apsaugoti nuo širdies priepuolio, tai prisintus 2 dolerius gausite naštu knygelę "Pažink savo širdį ir pakeik jai".

Sault St. Marie, Ont.

Gruodžio 14 d. įvyko mūsų kolonijos b-nės metinis susirinkimas, kuriame dalyvavo 37 tautiečiai. Susirinkimą atidarė b-nės pirm. Ig. Girdzevičius. Pirmininkauti buvo pakviestas A. Vanagas ir sekretorium V. Žurauskas.

Dienotvarkės svarbiausias punktas buvo naujos dvim metų valdybos rinkimas. Pranešimus apie praeitų metų veiklą ir revizijos komisijos buvo veik vienbalsiai priimta.

Po to buvo siūdomi kandidatų valdybon. Vienam kitam atsisakius, į valdybą išrinkti sekantys asmenys: A. Vanagas, Z. Girdvainis, J. Valas, A. Vanagienė ir J. Staškūnienė. Į revizijos komisiją: A. Duoba, B. Dabulskis ir V. Žurauskas. Tautos Fondo

igaliotinio pareigas perėmė St. Druskis, kuriose iki šių metų nuosirdžiai darbavosi a. a. P. Gasperas.

Baigdamas susirinkimo pirmininkas visų vardu padėkojo buvusiam v-bai už jos kruopščiai atliktas pareigas, o naujai daug sėkmės. Per daug nekreipti dėmesio į atsirandančius vieną kitą "mokslinčių", kuriems niekas negali įtikti, pradedant pirmininku ir baigiant zakristijonu.

NAUJI BIZNIERIAI

Apie 30 mylių į rytus nuo Sault Ste Marie, tautietis Balčiūnas nusipirko Partridge motelį su restoranu.

Vieni iš naujausių E. A. Šimkevičiai nusipirko mūsų miesto vieną iš gerai biznį darančių Lock City Hotel. Naujiem verslininkam tenka nuosirdžiai palinkėti kuo geriausias sėkmės, o mūsų čia gyvenantiems tautiečiams perkelti "kumpą" į Lock City.

Šventės praleisti į namus grįžo ir mūsų kolonijos moksleiviai, iš jų dvi sesutės A. ir J. Kaminskaitės, skynusios pirmuosius laurus mūsų miesto mokyklose, o dabar studijuoja Hamiltone. S. Okmanas iš Ottawos universiteto, J. Skardis iš Windsor ir kt. T. E. K.

GREIČIAU... PIGIAU... GERIAU...

IR TIKRAI PADĖSITE SAVO ARTIMIESIEMS

UŽSAKYDAMI SIUNTINI PER

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 HACKNEY ROAD, LONDON, E.2. ENGLAND

Telephone: 01-739 8734

Šį rudeni siūlame 3 dovanų siuntinius sudarytus iš tokių dalykų, kas labiausiai reikalinga ir naudinga Lietuvoje.

RUDENINIS (1) 1969.

3 jordan vilnones veliūro medžiagos vyriškam arba moteriškam paltui, 3 1/2 jardo puikios kostiuminės angliskos vilnones medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui, 2 jordan crimplene medžiagos puikiai suklelei, vyriškas arba moteriškas aukštos rūšies megztukas, išsiginiai nailono marškiniai arba bliuskute, 1 pora vyriškų arba moteriškų kojinių (vilnonių arba nailoninių), 20 geriausių rūšių cigarečių. Kaina \$ 100.

RUDENINIS (2) 1969.

Nailoninis itališkas vyriškas arba moteriškas lietpaltis, 3 1/2 jardo vilnones angliskos kostiuminės medžiagos, 2 1/2 jardo vilnones moteriškai suklelei medžiagos, 1 gelėta arba ornamentais vilnė skarelė, 1 vyriškas arba moteriškas megztukas, 1 kaklaraištis arba dėžė šokoladinių saldainių, 2 šilkinės arba nailoninės skarelės. Kaina \$ 100.

MAISTO SIUNTINYS 1969.

6 sv. geriausių kanadiškų miltų, 1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. pipirų, 1/4 sv. bapkos lapų, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėžutė nescafes, 2 sv. geriausių kiaušinių taukų, 1 dėžė šokoladinių saldainių. Kaina \$ 35.00.

• I kiekviena rūbų siuntinį galima dėti šiuos labai naudingus ir pageidaujamus dalykus Lietuvoje: Nailoniniai lietpalčiai \$11.00, geriausios rūšies vilnones skarelės \$5.00, nailoninės kojines \$2.00, nailoniniai marškiniai \$9.00.

• Taip pat priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, šaldytuvams ir t. t.
• Mūsų sąskaitos suteikia Jums teisę gauti mokesčių mokėjimo sumažinimą.
• Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas žemės patarnavimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,600,000.00

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v.p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

MOKAME UŽ:

Depozitus 5%
Šėrus 5.5%
Už vienu metų indėlius 8%
SKOLINAME:
Asmenines paskolas iš 10%
Nekiln. turto paskolas iš 9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Montreal

MENKI NERAMUMAI MONTREALYJE...

Kai kalbama apie neramumus Montrealyje, verta prisiminti, kad pas mūsų kaimynus esama dar didesnių problemų. Štai, šiuo metu žmogaus išgyvenimas Čikagos gatvėse.

Mirties siaubo apimtas šaukiausi pagalbos, tvarkingoji Chicago manęs negirdėjo. Tvarkdariai pravažiavo pro šalį, bet nesustojo ir nesiteikė manęs išklausyti...

Džiaugiasi gyvybę išgelbėjus. Baimės ir nusiminimo spaudžiamas maniau tylėti, bet dabar, jau kiek atsigavęs, priėjau išvados, kad vis dėlto reikia žmonėms pasakyti, kaip kartais pavojinga važinėti tikromis Chicago vietomis. Reikia atkreipti dėmesį ir į pagalbos teikimą. Pavojus mano gyvybei štai kaip susidarė:

Šių metų rugsėjo 24 d. vakarą į vakarus 13—18-tos gatvės autobusas. Turėjau persėsti į California gatvės busą. Man reikėjo važiuoti pietų kryptimi.

Sustojus autobusui, išlipau prie Ogden ir California gatvių sankryžos, prie 15-tos gatvės. Tai buvo apie 7:45 val. vakaro. Išlipęs apsižvalgiau, bet niekur jokio žmogaus nesimatė. Kiek toliau, prie užkandinės, stovėjo būrys įvairiausio amžiaus negrų. Jų ten galėjo būti apie 25.

Atvažiuojančio autobuso nesimatė. Pasidarė lyg ir neįėjau, nepažįstama apylinkė.

Pastebėjau, kad vienas vyras išsiskyrė iš būrio ir pradėjo eiti mano kryptimi. Atrodė, kad jis rengiasi praeiti pro šalį. Priėjęs iki manęs staiga atsuko į mane ir revolverį skubiai įrėmė į mano krūtinę.

Mane nukrėtė baimės šūrupulys. Žinau, kad turėčiau greitą sprendimą, bet — ką daryti? Nusprendžiau, kad priešintis prieš šaunamą ginklą prie tuometinių aplinkybių yra labai mažai vilties laimėti, gal tik koks vienas nušautas. Žinau, kad pagalbos iš niekur negalima tikėtis, nes esu vienas.

— Ko tu nori? — paklausiau ginklą įrėmusio negro? — Jei tau rūpi pinigai — tai štai jie! Imk visus, atiduodu — kiek turiu.

— Eik su manim, — jis man tarė. — Jei neisi — nušausiu vietoje.

Nenorėjau, bet pradėjau iš lengvo žingsniuoti, stengdamasis laimėti galimai daugiau laiko. Tuo tarpu šalia manęs atsirado ir antras vyras. Iš po skverno jis man rodė ilgą smailią peilį.

— Eik greičiau, — šis man tarė.

Dar kartą perėjo dar baisesnis šūrupas. Jaučiau, kad bus kas nors baisaus, nes siūlomų pinigų jie neėmė.

Slenkame pirmyn, bet kur — aš pats nebeįėjau.

Netrukus priėjo ir trečias pirmųjų pagalbininkas. Mane jau vilko trys vyrai.

Atsiradau ne tik prie, bet ir už minėtų užkandinės tamsioje, purvinoje gatvėje.

Tenai manęs jau laukė pats vyriausias egzektoriaus. Pas jį rankose buvo didelė plyta.

Tamsioje gatvėje visi ko skubliausiai ėmėsi darbo. Vienas atsuko į mane ir laikė rankose laikomą šaunamą ginklą, antrasis įrėmė peilį į šoną, trečiasis griebė už gerklės ir pradėjo smaugti. Ketvirtasis krito plyta į galvą.

Vienas jų pas mane padarė

smulkia krata. Nieko neradęs dar labiau įsiuto. Jie nerando ir pinigų, kuriuos aš buvau jiems pasiūlęs, pinigus laikiau rankoje. Iš viso turėjau devynis dolerius ir buvau pasišovęs tuos pingus jiems atiduoti. Jiems pasiūliau, bet neėmė. Kai nieko daugiau kratos metu nerado, tai vis dėlto tuos 9 dolerius išplėšė iš rankos.

Girdžiu juos tarp savęs besitariant, ką su manim daryti. Matau, kad jie nesirengia manęs paleisti. Jaučiu, kad iš galvoje padarytos žaizdos teka kraujas. Pirštais paliečiu galvoje pramuštas žaizdas. Man atrodė, kad buvo trys vietos, iš kurių tekėjo kraujas.

Pradėjau prašyti, kad mane paleistų. Dėl pinigų aš nieko jiems nesakiau. Atidaviau visus, kiek turėjau ir nesirengiau priešintis.

Girdžiu, kad vienas sako, jog reikia nušauti vietoje.

Kiti du siūlo nuvesti į nu-

griauto namo duobę ir ten užmušti.

Apsižvalgiau, bet veik nieko nesimato: tamsa, purvas ir smarvė. Jokios vilties išsigelbėti nėra. Girdžiu, kad mirties sprendimas man padarytas. Man atrodė, kad čia jau ir bus paskutinė mano kelionė į mirtį. Švarkas ir marškiniai man buvo nudraskyti.

Žaibo greitumu, tarytum per sukrėstus smegenis, perbėgo svarbesnieji išgyvenimai. Kilo mintis: Kur mano žmona? Kur mielos mano dukters ir jų vyrai? Kur mylimiausios mano anūkės? Kur kiti giminės ir man brangūs žmonės?

Kas žino, kas šioje vietoje vyksta? Žinau, kad turiu daryti paskutinį skubų sprendimą, bet — ką daryti?

Tik tada pajutau, kokia brangi žmogui yra gyvybė. Sužinojau josios kainą ir nusprendžiau gyvas nepasiduoti.

Negrai mane čiupo ir pradėjo vilkti tolyn, prie duobės.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS
ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTĮ
BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARO
TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
601 St. John Road TEL. 695-3883
POINTE CLAIRE, QUE.
(M. RUTKAUSKO)
• Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
• Taip pat patarnavimas gazolinui, alyvai, padangoms ir kt.
• Tikslai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20. Atvažiuok neapsiriksate!

LaSalle Radio Taxi SKAMBINKITE, iš visų vietų LaSallėje.
Savininkas Alfonsas Viskantas.
TEL. 366-8300
SPECIALIOS KAINOS:
• Krikštyms, vestuvėms ir laidotuviams.
• Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.
TEL: garažo 366-0500 namų - 366-4202

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL: garažo 366-0500 namų - 366-4202
TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. J. DESROCHERS.
(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941.
239 FOURTH AVENUE (at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.
Tel. 768-6679.
Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengta moderniausia drabužių apsaugą (storage) ir greita patarnavimą.
Savininkai: A. Kersys, P. Petrulis, P. Karšulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884
K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS
547 Lofleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN coin 61ème Ave., LaSalle
(Vairi medžio statybine medžiaga: Durys, langų remai, izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.)

KELEIVIS
536 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.
Jūs, esate girdeje, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikejimą.
Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.
Jau galite gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SĖJA
Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktorius Grožvydas Lozauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

PAKRIKŠTYTA TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPE. Vancouverio liet. taut. šokių grupė pakrikštyta vardu "ATŽALYNAS". Lapkričio mėn. 22 d. suruošame baliuje. Krikšto tėvais buvo Britų Kolumbijos KL Bendruomenės skyrius. Atžalynas susirinkusiems tėvams ir svečiams, vad. A. Šmitienei, parodė savo meną, pasodkdamį keletą taut. šokių. Ši tautinių šokių grupė sukurta Z. Kaulienės ir A. Šmitienės pastangomis. Nuotrauka E. Gumbelio.

Itempiau visas savo jėgas, kurių atsirado nepaprastai daug. Aš pats nežinau, iš kur jų tiek galėjo atsirasti. Man atrodė, kad jų užtekėtų ne tik keturiems, bet ir dar didesniam negrų skaičiui įveikti.

Staigiai pasipurčiau ir pajutau, kad laimė pradeda krypti mano pusėn. Ne tik pasiluošavau nuo užpuolikų, bet pamaciau, kad jie nepajėgs manęs nuvilkti prie mirties duobės. Be to, pamaciau, kad atvažiuoja policijos automobilis...

Stebuklingu būdu pas mane atsirado dar daugiau jėgų ir visi atsipalaidavau nuo žudikų. Tarytum apkviesęs, pasilėidau į policijos automobilį. Bėgau tiesiai į automobilio prieką, bet kol pribėgau, tai patekau tik į automobilio šoną.

— Help! Gelbėkite! — šaukiau visa savo jėga. Mašina buvo čia pat, bet ji pravažiavo visai nesustojusi. Nenorėjau tikėti, kad policininkai nebūtų mano šauksmo išgirdę, bet jie nesustojo. Policijos mašina nuvažiuojo toliau, palikdama mane likimo valiai.

Nieko daugiau nelaukiau, bet bėgau, kiek jėgos leido.

Man pavyko pabėgti ir gyvybę išgelbėti... Bet tie vagys, užpuolikai ir žudikai pasiliko. Man pavyko pabėgti, bet kitą kartą gali užpulti mane ar kitus. Gali ne tik apiplėšti, bet ir užmušti. Reikia kas nors daryti, kad panašūs dalykai nepasikartotų.

Policija taip pat turi būti apdairesnė. Ji turi būti pastabesnė. Ji turi pastebėti užpultą ir pagalbos besišaukiantį žmogų. Vagilių, mušeikų ir žudikų liudai turi būti išnaikinti, kad neįtrauktų nekaltų jaunuolių ir nežudytų darbo žmonių.

Stasys Pallaba

LaSalle AUTOMOBILE INC.
7635, BOUL. LASALLE LASALLE, QUEBEC TEL. 366-7818
LAURENT DAIGNEAULT Président
• DART
• CORONET
• CHARGER
• DODGE
• CHRYSLER
• CAMION DODGE

Jetté & Frère Itée Plumbing & Heating kontraktorius
140 - 2e AVENUE LASALLE 366-0330
• Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrenginiai
• Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
• Apkainavimas nemokamas

Tony's Photo Studio PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q. TEL. 525-8771.
SUKATAUVES MAZAMECIAMS IVAIRIOS PROGOS
T. Laurinaitis

A.B.C. SIUNTINIŲ AGENTŪRA
3891 St. Lawrence Blvd. Montreal 18, P.Q. Tel. V14-9098

DĖMESIO!

- ABC siuntinių agentūra praneša lietuviams klientams, kad, nežiūrint bendro muitų pakėlimo, yra tokių prekių už kurias maitas sumažintos.
- Vilnėnė medžiagai kostiumams, navyzdžiui, maitas lieka tas pats: \$1.20 už jardą.
- Visni eilė prekių maitas pakeltas tik labai nežymiai.
- ABC trin pat sumažino kainą nusiu (50%) dideliu kiekiu geros angliškos medžiagos.
- ABC priima automobilių užsakymus ir išrašo piniginius pažymėjimus (Money Certificates), už kuriuos jūsų giminės gali pirkti Lietuvoje įvairiausių prekių dolerinėse kraituvėse.

A.B.C.

MONTREALIO LIETUVIŲ JAUNIMO ANSAMBLIO "GINTARAS" DALIS IR ŠOKĖJAI SMAGIAI ŠOKA MONTREALIO MENO MUZIEJUJE KALĖDŲ EGLIŲ PARODOS UŽDARYME, LAPKRIČIO MĖN. 30 DIENA. ANSAMBLIUI VADOVAUJA ZIGMAS LAPINAS. Nuotrauka R. Kunnapu.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

Nuo 1970 m. sausio mėn. 1 d.

įvedamos naujos

ČEKIŲ KREDITO

paskolos iš einamųjų saskaitų
"LITO" čekius rašantiems
nariams.

Tos paskolos bus dvigubai
pigesnės, kaip "Chargex" ar
"Bancard" kreditas.

*** **

Tairaukis "Lite"!

LYGOS IR CENDEL
kredito unijų bendras atstovų
suvažiavimas kviečiamas 1970
m. sausio mėn. 31 d. "Litą" ta-
me susirinkime atstovaus
pirm. J. Bernotas, ved. P. Ru-
dinskas ir vice-pirm. P. Sty-
ra. Susirinkimo tikslas: nau-
jos kredito unijų federacijos
suformavimas, statuto priė-
mimas ir mokesčių nustaty-
mas.

Mokesčių nustatymo reika-
lu specialus 14-kos didesnių
jų kredito unijų pasitarimas
įvyko prieš pat Kalėdas. Dis-
kusijų pagrindu buvo paimtas
"Lito" raštu pateiktas mokes-
čių pasiūlymo projektas. Dau-
gumas dalyvių tam projektui
pritarė. Po to jis buvo per-
duotas Federacijos statuta-
ruošiančiai komisijai. Tame
pasitarime "Litą" atstovavo
ved. P. Rudinskas.

Ryšium su Lygų persitvar-
kymais lig šiol negalėjo pra-
dėti darbo ir paskutinio narių
susirinkimo išrinkta komisija
"Lito" statutui pakeisti. Šiuo
metu jau yra išverstas į lie-
tuvų kalbą Quebeco Kredito
unijų įstatymas /Bill No. 8/,
kuris buvo išsiųstinėtas na-
riams kartu su kvietimu į me-
tinį susirinkimą. Vertimą atli-
ko R. Otto, kalbą ištaisė A. Va-
zalinė. Pr. R.

BUV. LIETUVOS
PREZIDENTO PAMINĖJIMAS
Nors ir nedidelė Washing-
ton'o liet. kolonija, bet dėka
kelių energingų asmenybių,
tapo suruoštas Liet. Resp.
Prezidento Aleks. Stulginskio
pagerbimas-minėjimas. Iškil-
mės buvo pradėtos pama-
domis bažnyčioje /6th. & E Str.,
S.W/ kur tėvas Tomas Ziū-
raitis atlikė mišias ir pasa-
kė patriotišką pamokslą. Po
to, visi susirinko Statlerio
viešbutin, kur gėlėmis ir di-
deliu portretu papuošto salė
vyko minėjimas. Kalbėjo Lie-
tuvos Atstovas p. J. Kajeckas,
dr. Vl. Viliamas, Plk. K. Škir-
pa. Susirinkimą atidarė B-nės
pirm. Gureckas. Kelis laiškus
skaitė T. Vasaitis, deklamavo
Vakarė Aistytė. Visą progra-
mą pravedė Ant. Vasaitis.
Minėjimas užbaigtas Lietu-
vos himnu. B. P.

APDRAUDA IR TIKROVĖ

MOKĖJAU UŽ APDRAUDĄ,
O NELAIMEI ATSITIKUS,
NEMOKA...

- Taip sakant, gana dažnai
galima išgirsti. Iš pirmo žvil-
gsnio atrodo, kad čia vyksta
gudriai apdraudos bendrovių
suplanuotas pasipiniginavimas.
Kur glūdi nesusipratimų prie-
žastys?

Dažniausiai atsitinka, kad
apdraudą imant, nebuvo kaip
reikiant su savo agentu pasi-
tarta, išsiaiškinta, kas ir nuo
ko norima apsidrausti. Yra
išsigalėjęs paprotys pasakyti:
"Sutvarkyk mano apdraudą" -
ir į detales nesigilinti. Dažnai
įvairūs, naudingi priedai, kai-
nos sumetimais neimami. Ar-
ba dažnai pasitaiko, kad ap-
drauda atnaujinama po 3-jų
metų, taip kaip ji buvo anks-
čiau ir vėl 3 metams, ir vėl
3 metams kartojama ir savi-
ninkas neatsimena ką prieš 9
metus buvo apdraudęs.

Nelaimė ateina nelaukiama
ir neklausia, ar nuo jos esi
apsidraudęs. Iš dažniausiai
neapdraustų atvejų pasitaiko
šie: Namo inventorius nuo va-
gystės. Dažnai neapdrausta
įvairios brangenybės: žiedai,
deimantai, brangūs laikro-
džiai, papuošalai, kailiniai nuo
vagystės, o taip pat neapdraus-
ti langų stiklai, chuliganizmo
atveju. Nuomininkai dažniau-
siai palieka neapdraustą as-
menišką atsakomybę. O Que-
beko provincijos nuomininkai,
beveik kaip taisyklė, palieka
neapdraustą legalią gaisro at-
sakomybę.

Automobilių apdraudoje, tie,
kurie draudžia, kaip sakoma,
"vieną pusę" - dažniausiai ne-
žino, kad jų "savo pusę" yra
neapdrausta, bet kuriuo atveju:
t. y. jeigu ir ne jo kaltė. Tu-
rintys savo pusės apdraudą,
dažnai nežino, kad pirmi ne-
mokami \$50.00-\$100.00 ar
\$250.00 dolerių, yra kiekvie-
nu atveju, t. y. ir tada, kada
jis nekaltas.

Būna ir susimaišymų, kas
yra savo ir kas kita pusė. Bū-
tu daug aiškiau, jeigu kita pu-
sė vadintumėm, atsakomybės
apdrauda, o savo pusę - savo
nuostolių apdrauda.

Komerciniuose ir apart-
mentiniuose pastatuose, palie-
kama neapdrausta sprogimas
išeinąs iš vandens, ar garų
spaudimo. /Boiler insurance/,
o taip pat chuliganizmo, ria-
usių nuostoliai ir stiklų nuos-
toliai.

Tik gaisrui atsitikus, suvo-
kiama, kad gerai būtų buvę,
turėjus nuomą apdraudą ir
prekybinių nuostolių apdraudą
/Business interruption/.

Išgirstama aiškinimų, kad
agentas neįrašė. Žinoma, gali
ir taip pasitaikyti. Todėl, yra
patartina, surašant apdraudos
gavimui pareiškimą, vieną
nuorašą gauti sau, arba rei-
kalauti iš agento, kad prisius-
damas apdraudos sutartį kar-
tu parašytų ir lydraštį, kuriame
paminėtų esamas sutartyje
pagrindines apdraudas.

Bendrai, daugiau dėmesio
skirti apdraudas imant!

P. Adamonis
Chartered Insurance Broker

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (C)

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS Tel. 931-3275

SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. Catherine Street
Room 600
Tel: 866-8235, namu 488-3528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namu 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J. P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

6396-Bannantyne Verdun, Montreal

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeluoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

Tel. 767-6183.

PRANEŠIMAS

Nuo sausio 14 d. pakeičiamas
programos laikas lietuviško pus-
valandžio. Vietoje šeštadieni-
bus trečiadieniais nuo 11 iki 11
val. 30 min. vakare.

*** **

KALĖDŲ SVENČIŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

sveikiname Montrealio lietuviš-
kos programos radijo pusvalan-
džio rėmėjus, mūsų draugus ir
visus pažįstamus

V. ir L. Stankevičiai
su šeima.

SVEIKINU "Nepriklausomos
Lietuvos štabą Kalėdų švenčių
proga ir linkiu laimingų Naujųjų
1970 Metų. Drauge nuoširdžiai
dėkoju už laikraščio siuntinėjimą
Lietuvos Pas-bei Londone.

V. Balickas
Charge d'Affaires,
London.

Mano nuoširdžiausi sveikini-
mai ir linkėjimai Jums ir "Ne-
priklausoma Lietuva" b-vės val-
dybai Sv. Kalėdų ir Naujųjų Me-
tų proga. Taip pat savo ir Sudbu-

rio lietuvių NL skaitytojų vardu
dėkoju už spaudos patarnavimus
kolonijos gyvenimo įvykių apra-
šymuose per 1969 metus.

Su pagarba

J. Kručas.

SVEIKINA: Quebec'o provincijos
Imigracijos ministeris Mario
Beaulieu, Ontario provincijos sek-
retoriatas ir pilietybės ministeri-
ja, Union Label Dep.-Ladies Gar-
ment Workers Union, New Cana-
dian Publications, Kanados Lietu-
vių Fondas, Msgr. Mincevičius iš
Romos ir eilė kt., kurių nėra įma-
noma išvardinti, bet visiems nuo-
širdžiai dėkojame. NL.

- Šeštadieninė Mokykla pradės
darbą sausio mėn. 10 d. (šeštad.).
- Susižiedavo Irena Burbaitė su
Edmundu Kaminsku iš Čikagos.
- Majoras R.V. Paukštaitis ir
jo žmona Karina susilaukė 3-jo
sūnaus.

- Adelė Vapsvienė dėkoja visiems
lankytojams jai sergant ligoninėje.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA.

Aušros Vartų parapijiečių susirin-
kimas įvyks sausio mėn. 11 d. po
pamaldų.

- Sausio 17 d. įvyks parapijos
vakarienė.
- Kalėdų nakti bažnyčioje per
mišias giedojų Liet. Op. sol. Elz-
biete Kardelienė, kuri prieš pat
Kalėdas yra išleidusi savo vardu
plokštelę. Plokštelė yra gaunama
parapijos kioske.

- Henriko Adomonio sesutė su
šeima iš Lenkijos, atvyko nuola-
tiniam apsigyvenimui į Montrealį.

- Praeitų metų pabaigoje išvyko
Lietuvon Juozas Kairys, kuris pas
brolių Joną Edmontone, svečiavosi
3 mėnesius laiko.

- K. Spaičys su žmona ir sūnūn.
Edziu su šeima Kalėdų šventės
buvo išskridę į Victoriją, B.C.

- Jonas Vilimas su šeima šventės
praleido pas tėvus Montrealyje.

- Susirgęs Ignas Petrauskas, kuris
gydomas namuose.

JOE'S BUTCHER & GROCERY

LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209

1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q

HIGHLAND AUTO BODY

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išsore taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemount Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

ADRESAS: 1465 De Seve Street

Montreal 205, Que.

TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIS S-tas	5.0%
ŠĖRUS (numatyto)	6.0%
TAUPOMASIS S-tas	6.5%
TERM.IND. 1 metams	7.25%
TERM.IND. 2 " "	7.75%
TERM.IND. 3 " "	8.00%

Nemokamas gyvybės draudimas
iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS

ASMENINIS	9%
ČEKIŲ KREDITO	9%
NEKILN. TURTO	9%

iskaitant gyvybės apdraudą
iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki
termino lieka senomis palukanomis
(pradedant 6.5%).

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekma-
dieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis -
nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienius.
Vakara - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7
iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena-pen-
ktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakara - pirmadieniais,
trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d.
iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilgesius savaitgalius

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal, 409.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 727-3120.

Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMU: 271-5758

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited

TEL. 769-8831

USED CARS
1 year guarantee

Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Manager's Assistant
Keating Ford Lietuvių atstovas
769-8831.

Tel: namu 366-2548

